

ผลทางเศรษฐกิจบางประการที่ประเทศไทยได้รับจากการลงทุนของญี่ปุ่น ในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

ดังที่ได้อธิบายมาแล้ว การลงทุนจากต่างประเทศในประเทศที่กำลังพัฒนานั้น อาจจะพิจารณาได้ว่ามีทั้งผลดีและผลเสีย ผลทางด้านดีอาจจะประกอบด้วยผลทางการเสริมสร้าง และการสะสมทุนของประเทศ ช่วยเพิ่มพูนความสามารถในการผลิต ทำให้แรงงานภายในประเทศมีงานทำและมีรายได้สูง ผลจากการประหยัดภายนอก (External Economies) เช่น การให้การศึกษอบรมวิธีการผลิต และวิธีการจัดการธุรกิจสมัยใหม่แก่พนักงาน และการได้มีโอกาสเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพิ่มขึ้น

ผลทางด้านไม่ดีนั้น ทำให้เกิดมีการไหลออกของเงินทุน (Net Capital Outflow) ในระยะยาว อาจทำให้อัตราการออมทรัพย์ในประเทศลดลง เนื่องจากการลงทุนในการผลิตสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ ๆ มักจะเป็นสินค้าประเภทฟุ่มเฟือย ซึ่งอาจจะทำให้ประชาชนใช้จ่ายซื้อสินค้าประเภทนี้มาก เป็นผลให้การออมส่วนบุคคลลดลงได้

การที่จะชี้ให้เห็นได้โดยชัดเจนลงไปว่า การลงทุนของญี่ปุ่นในประเทศไทย ในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนนั้น มีผลดี หรือผลเสียต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยส่วนรวมมากน้อย หรือไม่เพียงใดนั้น แม้จะเป็นการพิจารณาเฉพาะผลทางเศรษฐกิจ ก็เป็นเรื่องที่ทำไต่ยาก เพราะเกี่ยวกับผลทางตรงและทางอ้อม ผลระยะสั้น และระยะยาว ซึ่งในบางกรณีหาข้อมูลศึกษาได้ยาก แต่อย่างไรก็ตามเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องหาคำตอบ โดยทำการวิเคราะห์จากข้อมูลตัวเลขที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้จะทำการพิจารณาผลทางเศรษฐกิจในประเด็นต่าง ๆ

ประเภทของอุตสาหกรรมญี่ปุ่นที่ทำการวิเคราะห์

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้จากการสำรวจโดยการออกแบบสอบถาม และทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารชาวไทยในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นและไทย ซึ่งเป็นบริษัทอุตสาหกรรม ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนทั้งสิ้น โดยมีรายชื่อ บริษัทญี่ปุ่นที่ได้รับการส่งเสริมทั้งสิ้นจำนวน 170 บริษัท แต่จากการออกสัมภาษณ์แล้ว พบว่า มีจำนวนมากที่เป็นบริษัทเดี่ยว แต่ได้รับการส่งเสริมในกิจการต่าง ๆ หลายโครงการ และมีหลายบริษัทที่ให้คำตอบว่า ปัจจุบันไต่ยกเลิกการลงทุนแล้ว ดังนั้นจำนวนบริษัทญี่ปุ่นที่ลงทุนรวมในประเทศไทยและได้รับการส่งเสริมการลงทุน เมื่อถึงสิ้นปี 2522 จะมีจำนวนประมาณ 140 - 150 บริษัท

การสำรวจโดยการออกสัมภาษณ์ผู้บริหารชาวไทยในบริษัทญี่ปุ่นที่ได้รับการส่งเสริม ตามที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามนี้ ได้ทำการสำรวจระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2523 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2523 ได้ทำการคัดเลือกข้อมูลที่ได้รับคำตอบ มีจำนวน 77 บริษัทที่ข้อมูลใช้การได้ จากจำนวนอุตสาหกรรมที่ได้รับการแบบสอบถามทั้งสิ้น 126 บริษัท ซึ่งได้ทำการจำแนกประเภทอุตสาหกรรม ตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด โดยแต่ละประเภทอุตสาหกรรม ประกอบด้วยกิจการที่ทำการผลิตสินค้าต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ก. ผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลจากการเกษตร ประกอบด้วยอุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์ แป้งสาลี ใบยาสูบ ยาง ไม้ กระดาษ และสาหร่ายอบแห้ง
- ข. แร่ โลหะ และเซรามิกส์ ประกอบด้วยอุตสาหกรรมผลิตกระจกแผ่น อุปกรณ์ไฟฟ้า เหล็ก และโลหะต่าง ๆ
- ค. เคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เคมี ประกอบด้วยอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เคมี พลาสติก การผลิตปุ๋ยเคมี การผลิตหมึกพิมพ์
- ง. เครื่องกล และเครื่องไฟฟ้า ประกอบด้วยอุตสาหกรรมการผลิตเครื่อง-ยนต์ที่เซลขนาดเล็ก อะไหล่รถยนต์ อะไหล่เครื่องยนต์ Engine Bearing อุปกรณ์การขนส่ง ผลิตชิ้นส่วนตัวถังรถยนต์ ประกอบรถยนต์ อุปกรณ์ไฟฟ้า

จ. ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ประกอบด้วยอุตสาหกรรมการผลิตพลาสติก การผลิต-
ซีปรูด และการผลิตเทปใส (Cellophane Tape)

ฉ. บริการ ส่งแบบสอบถามไป 3 บริษัท และไม่ได้รับคำตอบทั้ง 3
บริษัท

ช. อุตสาหกรรมสิ่งทอและอื่น ๆ ประกอบด้วยอุตสาหกรรมผลิตผ้า-
ขนหนู ผ้าไหม กิจกรรมสิ่งทอต่าง ๆ และกิจกรรมประกอบรถยนต์บรรทุก

ซึ่งในจำนวนอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ได้จำแนกประเภทดังกล่าวมาแล้วนี้
อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เคมี และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ให้ความร่วมมือ
ตอบแบบสอบถามมากที่สุด (ดูตารางที่ 30)

ตารางที่ 30

จำนวนบริษัทที่ผู้ลงทุน และจำนวนบริษัทที่ตอบแบบสอบถาม

จำนวน : ราย

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนบริษัท	จำนวนที่ตอบ	%
ผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์จากการเกษตร แร่ โลหะ และเซรามิกส์	21	9	43
เคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เคมี	20	12	60
เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า	18	14	78
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	26	17	65
บริการ	14	10	71
สิ่งทอและอื่น ๆ	3	-	0
	24	15	63
รวม	126	77	61.1

ปริมาณสินทรัพย์ของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทย ที่ได้รับการส่งเสริม

เมื่อพิจารณาถึงอุตสาหกรรมทั้งหมดของญี่ปุ่น (ตัวเลขจากตารางที่ 31) ปรากฏว่าญี่ปุ่นจะลงทุนในสินทรัพย์ที่มีมูลค่าระหว่าง 21 - 100 ล้านบาทมากที่สุด คือ ร้อยละ 43 ของอุตสาหกรรมทั้งหมด รองลงมาบริษัทญี่ปุ่นจะลงทุนในสินทรัพย์ที่มีมูลค่าระหว่าง 201 - 1,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 31 ของอุตสาหกรรมทั้งหมด โดยอุตสาหกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ญี่ปุ่นจะลงทุนในสินทรัพย์ที่มีมูลค่าระหว่าง 1,001 - 2,000 ล้านบาท เพียง 3 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 4 ของอุตสาหกรรมทั้งหมด โดยใน 3 รายนี้เป็นการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เหมืองแร่และเซรามิกส์ ผลิตภัณฑ์เคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์สิ่งทออย่างละ 1 ราย ซึ่งทั้ง 3 อุตสาหกรรมนี้เป็นอุตสาหกรรมที่ต้องลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ ทั้งสินทรัพย์หมุนเวียน และสินทรัพย์ถาวร เป็นจำนวนมาก กล่าวคือ ทั้ง 3 อุตสาหกรรมนี้ ไม่มีแม่ข่ายบริษัทเดียวที่ลงทุนในสินทรัพย์ที่มีมูลค่าต่ำกว่า 20 ล้านบาทเลย และไม่ปรากฏว่าบริษัทญี่ปุ่นลงทุนในสินทรัพย์ที่มีมูลค่าสูงกว่า 2,000 ล้านบาทขึ้นไปแม่ข่ายเดียว จึงพอสรุปได้ว่าการลงทุนของญี่ปุ่นในประเทศไทยที่ได้รับการส่งเสริม นั้น จะลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดกลางเป็นส่วนใหญ่ เช่น เกี่ยวกับการลงทุนของญี่ปุ่นโดยทั่ว ๆ ไป ถึงที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น ๆ

ผลกระทบที่สำคัญต่อเศรษฐกิจไทยจากการลงทุนของญี่ปุ่น

ก. ผลกระทบที่มีต่ออุตสาหกรรมค่าการชำระเงิน

1. การส่งสินค้าออกของบริษัทญี่ปุ่นที่ได้รับการส่งเสริม

จากการที่ประเทศไทยต้องขาดดุลการค้ากับต่างประเทศ เป็นจำนวนมากในแต่ละปี โดยเฉพาะการขาดดุลการค้ากับประเทศญี่ปุ่น ดังนั้นนโยบายที่สำคัญประการหนึ่งของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้แก่ การส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ทำการผลิตเพื่อส่งออก

ตารางที่ 31
ปริมาณสินทรัพย์ตามมูลค่าทางบัญชี
ของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม

หน่วย : บาท

ประเภทอุตสาหกรรม	ต่ำกว่า 20 ล้าน	%	21-100 ล้าน	%	101-200 ล้าน	%	201-1,000 ล้าน	%	1,001-2,000 ล้าน	%	รวม	%
ผลิตภัณฑ์ หรือผลผลิตจากการเกษตร	2	22	4	44	2	22	1	12	—	—	9	100
แร่โลหะ และ เซรามิกส์	—	—	5	42	3	25	3	25	1	8	12	100
เคมีภัณฑ์ และ ผลิตภัณฑ์เคมี	—	—	4	29	3	21	6	43	1	7	14	100
เครื่องกล และ เครื่องไฟฟ้า	2	12	11	64	2	12	2	12	—	—	17	100
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	2	20	5	50	—	—	3	30	—	—	10	100
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	—	—	4	27	1	7	9	59	1	7	15	100
รวม	6	8	33	43	11	14	24	31	3	4	77	100

ตัวเลขจากตารางที่ 32 แสดงให้เห็นว่าการผลิตสินค้าของบริษัทร่วมทุน-ญี่ปุ่น-ไทย ที่ได้รับการส่งเสริมทั้งหมดนี้ ส่วนมากจะเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ คือ จำหน่ายในประเทศร้อยละ 56 และส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศ ร้อยละ 44 ของการจำหน่ายของอุตสาหกรรมทั้งหมด และลักษณะการจำหน่ายสินค้าในประเทศก็เป็นการจำหน่ายในระหว่างร้อยละ 61 - 100 ของยอดขายทั้งหมดมากที่สุด แต่การส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศเป็นการจำหน่ายในระหว่างร้อยละ 1 - 30 ของยอดขายทั้งหมดเป็นส่วนใหญ่ แสดงว่าการผลิตส่วนใหญ่เป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ

สำหรับสินค้าที่ส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่นนั้นก็เป็นลักษณะเช่นเดียวกัน คือ ส่งออกไปประมาณร้อยละ 1 - 30 ของยอดขายทั้งหมด โดยอัตราการส่งสินค้าออกไปยังประเทศญี่ปุ่นร้อยละ 61 - 100 ของยอดขายทั้งหมดมีเพียง 3 รายเท่านั้น คือ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์จากการเกษตร 2 ราย และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ อีก 1 ราย แสดงว่าการส่งเสริมการส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่นนั้น ไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร

2. แหล่งที่มาของวัตถุดิบ อุปกรณ์การผลิต และเครื่องจักร

อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม จะได้รับสิทธิและผลประโยชน์จากการสั่งซื้อวัตถุดิบ อุปกรณ์การผลิต และเครื่องจักรต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการผลิต โดยได้รับการยกเว้น หรือลดหย่อนภาษีการนำเข้า ซึ่งการให้ผลประโยชน์และสิทธิพิเศษเหล่านี้ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยต้องเสียเงินตราต่างประเทศไปเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ตารางที่ 33 จะเป็นการแสดงให้เห็นถึงแหล่งที่มาของวัตถุดิบ อุปกรณ์การผลิต และเครื่องจักร

จากตารางที่ 33 แสดงให้เห็นว่าบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริมส่วนใหญ่จะใช้วัตถุดิบ อุปกรณ์การผลิต และเครื่องจักรจากต่างประเทศ มากกว่าที่จะใช้

ของที่ผลิตได้ภายในประเทศ คือ ไขว้ตูดิบและเครื่องจักรจากต่างประเทศ ร้อยละ 59 และไขว้ของที่ผลิตได้ภายในประเทศร้อยละ 49 ของจำนวนอุตสาหกรรมทั้งหมด และ อุตสาหกรรมที่ไขว้ตูดิบและเครื่องจักรภายในประเทศก็ใช้เพียงร้อยละ 1 - 30 ของ การไขว้ตูดิบทั้งหมดเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการไขว้ตูดิบจากต่างประเทศนั้น แหล่งที่มา ที่สำคัญคือจากประเทศญี่ปุ่น คือมีทั้งสิ้น 44 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 63 ของการใช้ ไขว้ตูดิบจากต่างประเทศทั้งหมด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยต้องขาดดุลการค้า กับญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นจากการส่งสินค้าเขาจากประเทศญี่ปุ่น

3. ไขว้ตูดิบ อุปกรณ์การผลิต และเครื่องจักรในประเทศที่สามารถ ใช้ทดแทนกับของที่สั่งจากต่างประเทศ

จากการที่บริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ได้รับสิทธิพิเศษในการนำเข้า ซึ่งไขว้ตูดิบ เครื่องจักร อะไหล่ และอุปกรณ์การผลิตต่าง ๆ โดยได้รับการยกเว้น งดเก็บ หรือลดหย่อนค่าภาษีจากรัฐบาลนั้น เป็นที่น่าสนใจว่า อุปกรณ์หรือวัสดุเพื่อใช้ในการผลิตต่าง ๆ ดังที่ได้อธิบายมาแล้วนั้น สามารถใช้ของที่ผลิต ได้ในประเทศมาทำการผลิตแทนได้หรือไม่ เพราะอาจมีเครื่องจักร อุปกรณ์การผลิต อะไหล่ หรือไขว้ตูดิบบางชนิดที่สามารถใช้ของภายในประเทศแทนได้ ซึ่งจะเป็นการช่วย ลดการขาดดุลการค้าให้ทยอยลดลงได้ในทางหนึ่ง และส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศได้

ตัวเลขจากตารางที่ 34 ชี้ให้เห็นว่าในจำนวนบริษัท 77 ราย มีอยู่ 33 ราย หรือร้อยละ 65 สามารถใช้ไขว้ตูดิบภายในประเทศแทนได้เป็นอย่างดี และ 18 ราย หรือร้อยละ 35 ที่ไม่สามารถใช้ของภายในประเทศแทนได้ ส่วนที่เหลือ 26 รายใช้ของ ภายในประเทศอยู่แล้ว

เครื่องจักร เป็นสิ่งที่สามารถใช้ของที่ผลิตได้ในประเทศแทนได้มากที่สุด คือที่ สามารถใช้แทนได้มีเพียง 11 ราย คิดเป็นอัตราร้อยละ 21 และไม่สามารถใช้เครื่อง-

จักรภายในประเทศแทนได้เลยมีถึง 41 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 79 และจากการสัมภาษณ์พบว่า บางอุตสาหกรรมเครื่องจักรสามารถซื้อของที่ผลิตได้ในประเทศแทนได้เป็นบางเครื่อง ส่วนอะไหล่ส่วนมากต้องสั่งจากต่างประเทศ และถ้าเป็นเครื่องจักรที่สำคัญมากแล้วต้องสั่งทำพิเศษจากประเทศญี่ปุ่น สำหรับเครื่องจักรภายในประเทศที่สามารถใช้แทนได้ก็จริง แต่คุณภาพและอายุการใช้งานยังไม่ดีเพียงพอ

สำหรับราคาของ เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตของอุตสาหกรรมร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทย ที่ได้รับการส่งเสริม จากตารางที่ 35 พบว่าอุตสาหกรรมที่ใช้เครื่องจักรที่มีมูลค่ามากกว่า 20 ล้านบาทขึ้นไปมีจำนวนมากที่สุด คือมีจำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 57 ของอุตสาหกรรมทั้งหมด และเมื่อพิจารณาอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมแต่ละประเภทก็เช่นเดียวกัน คือทุกอุตสาหกรรมล้วนใช้เครื่องจักรที่มีมูลค่ามากกว่า 20 ล้านบาทขึ้นไปมีจำนวนมากที่สุด ยกเว้นอุตสาหกรรมผลิตน้ำตาลหรือผลิตผลจากการเกษตร ที่ใช้เครื่องจักรที่มีมูลค่าระหว่าง 5 - 19 ล้านบาทมากที่สุด คือมีจำนวน 6 ราย หรือร้อยละ 67 ของอุตสาหกรรมประเภทนี้ และบริษัทที่ใช้เครื่องจักรที่มีมูลค่ามากกว่า 20 ล้านบาทขึ้นไป มีเพียง 1 รายเท่านั้น อุตสาหกรรมที่ใช้เครื่องจักรที่มีมูลค่าสูงเป็นจำนวนมาก ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า กับอุตสาหกรรมแร่ โลหะ และเซรามิกส์ (ดูตารางที่ 35 ประกอบ)

จากการสัมภาษณ์และสอบถาม พบว่าส่วนมากแล้วเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตเป็นเครื่องจักรที่นำเข้าจากประเทศญี่ปุ่นเกือบทั้งสิ้น คือเป็นเครื่องจักรที่นำเข้าจากประเทศญี่ปุ่นถึงร้อยละ 87 ของเครื่องจักรที่นำเข้าทั้งหมด ส่วนที่เหลือเป็นเครื่องจักรจากประเทศญี่ปุ่น เยอรมัน ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา เกาหลี และจากประเทศไทยเองเป็นส่วนน้อย ดังนั้น ถ้าสามารถชักจูงให้ผู้ลงทุนชาวญี่ปุ่นหันมาใช้เครื่องจักรที่สามารถผลิตได้ภายในประเทศแทน ก็จะเป็นการช่วยลดดุลการค้าจากต่างประเทศได้พอสมควร เนื่องจากเครื่องจักรที่ใช้ส่วนมากมีราคาสูง

4. ปัญหาหรืออุปสรรคในการส่งสินค้าออก

ตารางที่ 35 เป็นการพิจารณาถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่บริษัท
 ร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทย ได้ประสบจากการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ
 ปรากฏว่าเมื่อพิจารณาประเภทอุตสาหกรรมทั้งหมดแล้ว ปรากฏว่าปัญหาที่พบมากที่สุด
 มากที่สุด คือ ปัญหาทางด้านการตลาดในด้านการตลาดในต่างประเทศ คือมีจำนวนถึง
 34 ราย หรือร้อยละ 31 ของปัญหาทั้งหมด รองลงมาคือปัญหาทางด้านการศุลกากร
 ของประเทศไทยเอง และปัญหาทางด้านการราคาสินค้าสูงกว่าคู่แข่งในต่างประเทศ คือ
 มีจำนวน 26 ราย หรือร้อยละ 23 ของปัญหาหรืออุปสรรคทั้งหมดเท่า ๆ กัน ต่อมาก็คือเป็น
 ปัญหาของระยะเวลาการขนส่งสินค้ามี 20 ราย หรือร้อยละ 18 ของอุปสรรคทั้งหมด
 ปัญหาที่ประสบน้อยที่สุด คือปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้าที่ส่งออก มีเพียง 6 รายเท่านั้น
 หรือคิดเป็นอัตราร้อยละ 5 ของปัญหาและอุปสรรคทั้งหมด แสดงว่าการที่สินค้าที่ผลิตใน
 ประเทศไทย โดยบริษัทญี่ปุ่นที่ได้รับการส่งเสริมส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศไม่ได้
 ผลิตดีเท่าที่ควรนั้น เป็นเพราะสาเหตุอื่นเป็นส่วนใหญ่ ไม่ใช่เป็นเพราะคุณภาพของสินค้า
 ที่ผลิตได้ มีคุณภาพต่ำกว่าคู่แข่งแต่ประการใด

และจากการทดสอบทางสถิติ โดยตั้งสมมติฐานว่า บริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทย
 ที่ได้รับการส่งเสริม ประสบปัญหาการส่งออกในกันต่าง ๆ เท่า ๆ กัน โดยตัวเลขที่
 คำนวณ นำมาจากตารางที่ 36

H_0 : บริษัทญี่ปุ่นประสบปัญหาในการส่งออกในกันต่าง ๆ เท่ากัน

ANOVA TABLE

Source	SS	degrees of freedom	mean square	F
group SS	$490.68 - C = 72.55$	4	18.138	3.618*
error SS	125.32	25	5.013	
total SS	197.87	29		

¹ คาสติติ F ที่คำนวณได้ = 3.618 (มีนัยสำคัญ)

คาสติติ F ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 = 2.76

∴ จะปฏิเสธสมมติฐาน

แสดงว่า บริษัทผู้ประสมปัญหาต่าง ๆ ในการส่งออกไม่เท่ากัน

² การจับกลุ่มที่เหมือนกันและต่างกันทางสถิติ (ระดับความเชื่อมั่น 0.05)

¹ Single Factor Analysis of Variance (Zar, 1974)

² Newman-Kuels Multiple Range Test (Zar, 1974)

Zar, J.H, Biostatistical Analysis. (Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, Inc, 1974), P.620.

ปัญหาหรืออุปสรรคค่าเฉลี่ยจำนวนบริษัท

การตลาดในต่างประเทศ

5.67

พิธีศุลกากรของไทย

4.33

ราคาสินค้าที่ผลิตได้

4.33

ระยะเวลาการขนส่ง

3.33

คุณภาพของสินค้า

[1.00]

$$SE = \sqrt{\frac{5.013}{6}}$$

$$= 0.914$$

จากตัวเลขที่คำนวณออกมาได้ สรุปได้ว่าบริษัทญี่ปุ่นที่ลงทุนในประเทศไทยที่ได้รับการส่งเสริม ประสบปัญหาในด้านการส่งออกในอันดับต่อไปนี้เท่า ๆ กัน ปัญหาทางด้านการตลาดในต่างประเทศ ปัญหาเกี่ยวกับพิธีศุลกากรของไทย ปัญหาของราคาสินค้าที่ผลิตได้ และปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาการขนส่ง ส่วนเรื่องคุณภาพของสินค้าที่ผลิตได้ไม่เป็นปัญหา

ปรากฏว่าตัวเลขที่ได้มาจากข้อมูลเบื้องต้น และตัวเลขที่ได้จากการทดสอบจำนวนทางสถิติเกี่ยวกับปัญหาการส่งสินค้าออกของบริษัทญี่ปุ่นที่ลงทุนในประเทศไทย สอดคล้องกับความเห็นของ Mr. Kazuyuki Harada ประธาน JETRO และ Mr. Ikuya Hayashi ประธานหอการค้าญี่ปุ่นในกรุงเทพฯ ที่ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการส่งสินค้าออกไปยังประเทศญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้น และสาเหตุที่สินค้าไทยมักจะถูกกำหนดจากทางฝ่ายญี่ปุ่นที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้สมควรที่จะได้รับความร่วมมือแก้ไขจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมสินค้าที่ผลิตได้ภายในประเทศ สามารถส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นต่อไปในอนาคต

5. ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมชำระหนี้

การลงทุนจากต่างประเทศ นักลงทุนไม่เพียงแต่จะนำเครื่องมือเครื่องจักรเข้ามาลงทุนเท่านั้น หากจะต้องนำเงินทุนส่วนหนึ่งเข้ามาลงทุนเพื่อดำเนินกิจการด้วย การลงทุนโดยตรงจะมีผลต่อการสะสมทุนภายในประเทศ ซึ่งจะทำให้แนวโน้มการลงทุนในอนาคตเพิ่มขึ้นได้ โดยจะต้องอยู่ในเงื่อนไขที่ว่า ต่างชาติจะต้องสะสมเงินทุนไว้ในประเทศ แต่เท่าที่ผ่านมามีปรากฏว่าผู้ลงทุนยังคงนำเงินที่เป็นผลได้จากการลงทุนส่งคืนกลับไปต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ๆ โดยเฉพาะช่วงที่เกิดวิกฤติการณ์ทางการเงินทั่วโลก หรือเหตุการณ์ผันผวนทางด้านการเมืองระหว่างประเทศ หรือในประเทศแล้ว จะมีการไหลออกของเงินทุนจำนวนมาก อันมีผลต่อฐานะอุตสาหกรรมชำระหนี้ของประเทศโดยตรง

เมื่อพิจารณาตัวเลขจากตารางที่ 36 จะพบว่าตั้งแต่ปี 2517 - 2521 ญี่ปุ่นนำเงินเข้ามาลงทุนทั้งสิ้น 3,087.8 ล้านบาท และมีการส่งเงินกลับคืนไปยังประเทศญี่ปุ่นในรูปของ กำไร เงินปันผล ค่าการจัดการ และค่าลิขสิทธิ์เป็นมูลค่าถึง 1,822.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 59.0 ของเงินลงทุนของญี่ปุ่นทั้งหมด ซึ่งในจำนวนนี้ยังไม่ได้รวมถึงค่าดอกเบี้ยที่จ่ายให้แก่ Supplier's Credit จากประเทศญี่ปุ่นอีกจำนวนหนึ่ง เนื่องจากไม่ได้นำมาใช้เพื่อการลงทุนโดยตรง ซึ่งถ้ารวมดอกเบี้ยจ่ายเข้าไปด้วยแล้ว ก็จะเป็นปริมาณที่มากขึ้นอีก

การนำเงินเข้ามาลงทุนในประเทศไทย และการส่งเงินกลับคืนไปยังประเทศญี่ปุ่นของบริษัทญี่ปุ่นที่ลงทุนในประเทศไทย มีการเปลี่ยนแปลง เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา จะสังเกตได้ว่าในปี 2519 อันเป็นที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสถานการณ์ทางการเมืองในภูมิภาคอินโดจีนอย่างรุนแรง ญี่ปุ่นส่งเงินกลับไปยังประเทศญี่ปุ่น คิดเป็นร้อยละ 90.6 ของเงินทุนนำเข้า และเมื่อถึงปี 2520 ซึ่งมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 ญี่ปุ่นได้นำเงินเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมีมูลค่าถึง 803.7

ตารางที่ 32

ลักษณะการจำหน่ายสินค้าของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม

ประเภทอุตสาหกรรม	จำหน่ายในประเทศ					ส่งออกจำหน่ายต่างประเทศ							
						ส่งไปประเทศอื่น ๆ			ส่งไปประเทศญี่ปุ่น				
	1-30%	31-60%	61-100%	รวม	%	1-30%	31-60%	61-100%	1-31%	31-60%	61-100%	รวม	%
ผลิตภัณฑ์จากการเกษตร	1	-	2	3	33	1	-	1	2	-	2	6	67
แร่โลหะและเซรามิกส์	-	1	7	8	53	4	-	-	3	-	-	7	47
เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	-	-	10	10	59	6	-	-	1	-	-	7	41
เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า	1	-	12	13	76	1	-	1	2	-	-	4	24
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	1	1	4	6	67	2	-	1	-	-	1	4	33
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	4	2	5	11	46	6	1	2	4	-	-	13	54
รวม	7	4	40	51	56	20	1	5	12	-	3	40	44

ตารางที่ 33
แหล่งที่มาของวัตถุดิบ อุปกรณ์การผลิต และเครื่องจักร
ของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม

ประเภทอุตสาหกรรม	จากภายในประเทศ					จากต่างประเทศ							
						จากประเทศญี่ปุ่น			จากประเทศอื่น ๆ				
	1-30%	31-60%	61-100%	รวม	%	1-30%	31-60%	61-100%	1-30%	31-60%	61-100%	รวม	%
ผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลจากการเกษตร	1	3	1	5	50	-	2	1	1	1	-	5	50
แร่ โลหะ และเซรามิกส์	2	1	4	7	41	4	-	3	3	-	-	10	59
เคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เคมี	7	1	1	9	39	1	2	5	6	-	1	14	61
เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า	7	3	2	12	41	1	6	4	5	1	-	17	59
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	3	1	-	4	31	-	1	6	1	1	-	9	69
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	4	5	3	12	44	1	4	3	4	2	1	15	56
รวม	24	14	11	49	41	7	15	22	20	5	2	70	59

ตารางที่ 34

วัตถุดิบ อุปกรณ์การผลิต และเครื่องจักรในประเทศที่สามารถใช้ทดแทนกับของที่สั่งจากต่างประเทศ

ประเภท	ใช้ของในประเทศแทนได้	%	ไม่สามารถใช้แทนได้	%	รวม %
วัตถุดิบ	33	65	18	35	100
เครื่องจักร	11	21	41	79	100
อะไหล่	22	43	29	57	100
อุปกรณ์การผลิต	33	72	13	28	100
รวม	99	49.5	101	50.5	100

ตารางที่ 35

ราคาของเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้าของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม

หน่วย : บาท

ประเภทอุตสาหกรรม	1-5 แสน	%	5-9 แสน	%	1-5 ล้าน	%	5-19 ล้าน	%	มากกว่า 20 ล้าน	%	รวม
ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการเกษตร	-	-	-	-	2	22	6	67	1	11	9
แร่ โลหะ และเซรามิกส์	-	-	-	-	1	9	2	18	8	73	11
เคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เคมี	-	-	2	14	2	14	3	22	7	50	14
เครื่องกล และเครื่องไฟฟ้า	-	-	-	-	1	6	3	18	13	76	17
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	5	50	5	50	10
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	-	-	-	-	2	13	3	20	10	67	15
รวม	-	-	2	3	8	11	22	29	44	57	76

ตารางที่ 36

ปัญหาหรืออุปสรรคในการส่งสินค้าไปจำหน่ายต่างประเทศของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม

ประเภทอุตสาหกรรม	การตลาดในต่างประเทศ		คุณภาพของสินค้า		พิธีการศุลกากรของไทย		ราคาสินค้าสูงกว่าคู่แข่ง		ระยะเวลาการขนส่ง		รวม
		%		%		%		%		%	%
ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการเกษตร	4	25	-	-	4	25	4	25	4	25	16
แร่ โลหะ และ เซรามิกส์	6	38	-	-	6	38	4	24	-	-	16
เคมีภัณฑ์ และ ผลิตภัณฑ์เคมี	10	36	-	-	6	21	8	29	4	14	28
เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า	2	25	-	-	2	25	4	50	-	-	8
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	6	34	2	11	4	22	2	11	4	22	18
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	6	23	4	15	4	15	4	15	8	31	26
รวม ($\sum x$)	34	31	6	5	26	23	26	23	20	18	100
\bar{x}	5.67		1.00		4.33		4.33		3.33		
$(\sum x)^2/n$	192.67		6.00		112.67		112.67		66.67		

$$\sum (\sum x) = 112, N = 30, n = 6, C = \frac{(112)^2}{30} = 418.13.$$

ตารางที่ 37

การลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในบัญชีการค้าการเงิน

(พ.ศ. 2517 - 2521)

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2517 2517	△	2518 2518	△	2519 2519	△	2520 2520	△	2521 2521	△	รวม 2517-2521
บัญชีทุน (Inflows)											
1. เงินทุนไหลเข้า	876.3	0	533.0	-39	501.6	- 6	923.1	84	1,148.8	25	3,982.8
- การถือหุ้น	(571.1)		(341.5)		(388.0)		(314.5)		(282.0)		(1,897.1)
- เงินกู้	(305.2)		(191.5)		(113.6)		(608.6)		(866.8)		(2,085.7)
2. เงินทุนไหลออก	126.7	0	109.4	-14	77.4	-29	119.4	54	462.1	287	895.0
- การถือหุ้น	(34.3)		(26.1)		(29.9)		(23.0)		(95.4)		(208.7)
- เงินกู้	(92.4)		(83.3)		(47.5)		(96.4)		(366.7)		(686.3)
(1 - 2) การลงทุนโดยตรง	749.6	0	423.6	-43	424.2	.1	803.7	89	686.7	-15	3,087.8
บัญชีเงินสะพัด (Outflows)											
1. กำไร/เงินปันผล	(139.0)		(211.3)		(226.4)		(182.0)		(220.0)		(978.7)
2. ค่าการจัดการ	(1.1)		(5.2)		(12.1)		(2.1)		(29.1)		(49.6)
3. ค่าลิขสิทธิ์	(104.9)		(155.4)		(145.7)		(187.1)		(201.2)		(794.3)
รวม	245.0	0	371.9	52	384.2	3	371.2	-3	450.3	21	1,822.6
สุทธิ (Net)	504.6	0	51.7	-90	40.0	-22	432.5	981	236.4	-45	1,265.2
อัตราส่วนการส่งเงินออก ต่อการนำเงินเข้า (%)	32.8		87.8		90.6		46.2		65.6		59.0

หมายเหตุ : △ เป็นเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้น (- ลดลง) เปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 89 ของเงินทุนนำเข้าในปี 2519 สรุปได้ว่าการนำเงินเข้ามาลงทุนในประเทศไทย และการส่งเงินกลับคืนไปยังประเทศญี่ปุ่นของบริษัทญี่ปุ่นที่ลงทุนในประเทศไทย ขึ้นอยู่กับเสถียรภาพความมั่นคงทางการ เมืองทั้งภายในประเทศและภูมิภาคใกล้เคียง ตลอดจนบรรยากาศการส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาลไทยเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ

ข. ผลจากการลงทุนของญี่ปุ่นที่ได้รับการส่งเสริมที่มีต่อการจ้างงาน

โดยทั่วไปสิ่งที่ประเทศผู้รับการลงทุนมุ่งหวังจะได้รับผลประโยชน์จากผู้มาลงทุนชาวต่างประเทศอีกประการหนึ่งก็คือ ผลต่อการก่อให้เกิดการจ้างงาน ทั้งนี้เพราะประเทศที่กำลังพัฒนาโดยทั่วไปนั้น คนส่วนใหญ่ในเมืองหรือชนบทมักไม่มีการทำงาน หรือมีสภาพการทำงานไม่เต็มที่ ดังนั้นการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็น ถ้าการลงทุนนั้นก่อให้เกิดกิจกรรมขึ้นใหม่ และรับเอาแรงงานส่วนเกินให้มาทำงานเพิ่มขึ้น เมื่อมีการจ้างงานเพิ่มก็สามารถกล่าวได้ว่าเป็นการยกระดับรายได้ให้สูงขึ้น ในประเทศไทยการสร้างโอกาสในการจ้างงานเป็นวัตถุประสงค์ใหญ่ ในการเชิญชวนชาวต่างประเทศให้มาลงทุน

1. ผลต่อการจ้างงานและค่าจ้างแรงงาน

จำนวนคนงานที่บริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม จากตารางที่ 38 มีคนไทยที่ทำงานในบริษัทญี่ปุ่นดังกล่าว เมื่อถึงสิ้นปี 2522 มีจำนวนทั้งสิ้น 84,095 คน หรือเท่ากับร้อยละ 0.41 ของจำนวนแรงงานทั้งหมดภายในประเทศ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.56 ของแรงงานในภาคอุตสาหกรรม และคิดเป็นร้อยละ 28.22 ของแรงงานในบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมทั้งหมด ซึ่งเป็นปริมาณที่สูงพอสมควร

สำหรับอุตสาหกรรมที่มีการจ้างงานคนไทยมากที่สุด คืออุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มีจำนวนบริษัทที่จ้างงานคนไทยระหว่าง 1,000 - 2,000 คนมากที่สุด คือมีถึง 7 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 47 ของอุตสาหกรรมประเภทนี้หรือเท่ากับ 64

ของอุตสาหกรรมทั้งหมดที่มีการจ้างงานระหว่าง 1,000 - 2,000 คน และบริษัทที่มีการจ้างงานมากกว่า 5,000 คนขึ้นไป ซึ่งมีเพียงบริษัทเดียวในอุตสาหกรรมทั้งหมดที่อยู่ในอุตสาหกรรมสิ่งทอนี้ (ดูตารางที่ 39 ประกอบ)

โดยเฉลี่ยในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม จะมีคนงานไทยเฉลี่ย 536 คน และญี่ปุ่น 6 คนต่อบริษัท (ดูตารางที่ 40 ประกอบ) ในจำนวนนี้อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สิ่งทอมีจำนวนพนักงานคนไทยมากที่สุด คือ 21,289 คน หรือเท่ากับร้อยละ 51.6 ของการจ้างงานคนไทยในบริษัทญี่ปุ่นทั้งหมด โดยเฉลี่ยอุตสาหกรรมสิ่งทอจะจ้างคนงานไทยบริษัทละ 1,419 คน และญี่ปุ่น 10 คนต่อบริษัท และอุตสาหกรรมที่จ้างคนงานไทยโดยเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า ซึ่งจ้างคนงานไทยเพียง 182 คนต่อบริษัท

เปรียบเทียบกับตารางที่ 31 ซึ่งเป็นปริมาณสินทรัพย์ของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม อุตสาหกรรมทอผ้าก็มีการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีมูลค่าสูงกว่าบริษัทอื่น ๆ เช่นกัน กล่าวคือมีจำนวนบริษัทที่ลงทุนในสินทรัพย์ที่มีมูลค่าระหว่าง 201 - 1,000 ล้าน มากที่สุด นอกจากนั้นก็มีการลงทุนสินทรัพย์ที่มีมูลค่า 1,000 - 2,000 ล้าน อีก 1 บริษัท เท่า ๆ กับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เคมี และอุตสาหกรรมแร่โลหะ และ เซรามิกส์ ทั้งนี้จึงกล่าวได้ว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีมูลค่าสูง และมีการจ้างงานคนไทยมากกว่าบริษัทญี่ปุ่นที่ได้รับการส่งเสริมอื่น ๆ

ตารางที่ 41 แสดงให้เห็นถึงค่าจ้างต่อเดือนที่บริษัทญี่ปุ่นจ่ายให้แก่คนงานในทุกระดับ ซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ถึงแม้อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สิ่งทอจะเป็นอุตสาหกรรมที่มีการจ้างงานคนไทยมากที่สุด แต่ที่จ่ายค่าจ้างให้คนงานไทยต่อคนค่าที่สุด คือ เฉลี่ยค่าจ้างต่อเดือนของคนงานไทยในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สิ่งทอประมาณ 2,524.1 บาท ในขณะที่อุตสาหกรรมที่จ่ายค่าจ้างให้คนงานไทยโดยเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่

อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี ซึ่งจ่ายค่าจ้างและเงินเดือนให้คนงานไทย โดยเฉลี่ยประมาณ 3,640.8 บาท

ค่าจ้างโดยเฉลี่ยต่อเดือนในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริมประมาณ 2,845.7 บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่าค่าจ้างโดยเฉลี่ยของคนงานไทยโดยทั่วไปในกรุงเทพมหานคร จากการสำรวจของกรมแรงงานเฉลี่ยประมาณเดือนละ 2,100.8 บาทต่อคน สำหรับสาขาที่อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สิ่งทอจ่ายค่าจ้างให้คนงานไทยโดยเฉลี่ยต่อคนต่ำกว่าทุก ๆ อุตสาหกรรม เนื่องจากอุตสาหกรรมสิ่งทอจ้างแรงงานหญิงเป็นส่วนมาก

สำหรับค่าจ้างและเงินเดือนที่จ่ายให้พนักงานชาวญี่ปุ่น บริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม จ่ายเงินเดือนให้แก่พนักงานชาวญี่ปุ่น โดยเฉลี่ยประมาณเดือนละ 17,815.3 บาทต่อคน อุตสาหกรรมที่จ่ายค่าจ้างเฉลี่ยให้พนักงานชาวญี่ปุ่นสูงสุด คือ อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี เช่นเดียวกัน คือจะจ่ายค่าจ้างให้คนงานญี่ปุ่นประมาณเดือนละ 21,090.9 บาทต่อคนโดยเฉลี่ย อุตสาหกรรมที่จ่ายค่าจ้างโดยเฉลี่ยให้คนงานญี่ปุ่นต่ำที่สุด ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์จากการเกษตร

เปรียบเทียบรายไคร่ระหว่างคนงานไทย และคนงานญี่ปุ่นในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม โดยค่าจ้างเฉลี่ยที่จ่ายให้คนไทยประมาณ 2,845.7 บาทต่อคน และค่าจ้างเฉลี่ยที่จ่ายให้ชาวญี่ปุ่น คือ 17,815.3 บาทต่อคน แตกต่างกัน 6.3 เท่า ทั้งนี้ยังไม่รวมประโยชน์พิเศษ (Fringe benefit) ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการชาวญี่ปุ่น เขาไปควย ซึ่งถรรวมเขาไปแล้วจะทำให้รายได้ของชาวญี่ปุ่นสูงกว่าเงินค่าจ้างของตน

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะการจ้างงานของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริมแล้ว พอสรุปได้ว่ากิจการที่จ้างแรงงานจำนวนมากจะจ่ายค่าจ้างต่ำ และกิจการที่จ้างแรงงานน้อยจะจ่ายค่าจ้างเป็นอัตราที่สูงกว่า ทั้งนี้เนื่องจากกิจการที่จ้างแรงงานเป็นจำนวนมาก เป็นอุตสาหกรรมที่ไม่ต้องการแรงงานที่มีความรู้ความชำนาญมากนัก การทำงานไม่ต้องการใช้เทคนิคที่ยุ่ยากเพราะจะเป็นการทำงานเฉพาะในจุดที่ตนต้อง

รับผิดชอบเท่านั้น (Specialization) ดังนั้น ค่าจ้างแรงงานจึงต่ำเพราะต้องการ
 แรงงานเป็นจำนวนมากเพื่อใช้ในการผลิต (Labor Intensive) แต่สำหรับอุตสาหกรรม
 กรรมที่มีขั้นตอนการผลิตใช้เทคนิคที่ยุ่ยาก ต้องการผู้ที่มีความรู้ความชำนาญสูง เช่น
 อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ ซึ่งใช้เครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพและเทคนิคการผลิตที่ซับซ้อน
 จึงจ่ายค่าจ้างแรงงานสูง โดยใช้แรงงานที่มีประสิทธิภาพที่สูงกว่าอุตสาหกรรมที่จ้างแรง-
 งานเป็นจำนวนมาก ซึ่งลักษณะการจ้างงานเช่นนี้ทำให้นโยบายการส่งเสริมการลงทุน
 ที่ต้องการให้จ้างแรงงานมากโดยได้รับค่าจ้างสูง ควบคู่กันไปด้วยเกิดการชักแย้งกัน
 ตัวเอง และสิ่งที่น่าพิจารณาอีกประการหนึ่งคือ คุณสมบัติของแรงงานคนไทย ผู้ที่มีความรู้
 และการศึกษาดี ย่อมได้รับค่าจ้างสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่า จึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาล
 ไทยที่จะส่งเสริมการศึกษาให้ทั่วถึงกันโดยทั่วไป

2. ปัญหาแรงงานและการแก้ไข

ในระยะเวลา 6 - 7 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปลายปี 2516 ได้เกิด
 ปัญหาและข้อพิพาทแรงงานในบริษัทธุรกิจอุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะ
 ในบริษัทธุรกิจต่าง ๆ ของญี่ปุ่น มีข้อพิพาทแรงงาน การนัดหยุดงานเกิดขึ้นอย่างมากมาย
 ดังนั้น กรณีเช่นนี้จึงเป็นที่น่าสนใจประการหนึ่งว่า บริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการ
 ส่งเสริมการลงทุนนั้น จะมีปัญหา ข้อพิพาทแรงงานมากน้อยเพียงใด และได้ดำเนินการ
 แก้ไขปัญหาให้สงบไค้โดยวิธีใด ตารางที่ 42 แสดงให้เห็นว่า บริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทย
 ที่เคยมีปัญหาแรงงานมีจำนวน 42 บริษัท หรือเท่ากับร้อยละ 55 ของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-
 ไทยทั้งหมด บริษัทที่ไม่เคยมีปัญหาแรงงานมีจำนวน 35 บริษัท หรือคิดเป็นร้อยละ 45
 ของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยทั้งหมด

และเมื่อพิจารณาแต่ละประเภทอุตสาหกรรมก็เช่นเดียวกัน คือ อุตสาหกรรม
 ส่วนมากเคยมีปัญหาแรงงานมากกว่าที่ไม่เคยมี สำหรับอุตสาหกรรมที่เคยมีปัญหาแรง-
 งานจำนวนไม่มากนัก ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลจากการเกษตร เคยมี

ปัญหาแรงงานจำนวน 4 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 44 และไม่เคยมมีปัญหาแรงงานมีจำนวน 5 บริษัท หรือร้อยละ 66 ของอุตสาหกรรมผลิตผลจากการเกษตรทั้งหมด และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑอื่น ๆ เคยมมีปัญหาแรงงานจำนวน 3 บริษัท หรือเท่ากับร้อยละ 30 และไม่เคยมมีปัญหาแรงงานมีจำนวน 7 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 70 ของอุตสาหกรรมในหมวดนี้ทั้งหมด อุตสาหกรรมที่เคยมมีปัญหาแรงงานจำนวนมาก ได้แก่ อุตสาหกรรมแร่ โลหะ และเซรามิกส์ อุตสาหกรรมเครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า และอุตสาหกรรมสิ่งทอ เคยมมีปัญหาข้อพิพาทแรงงานหมวดละ 9 บริษัทเท่า ๆ กัน

สำหรับวิธีการดำเนินการแก้ไขกรณีที่มีปัญหาแรงงานเกิดขึ้นในบริษัทรวมทุน ญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริมที่เคยมมีปัญหาข้อพิพาทแรงงานนั้น จากตารางที่ 43 แสดงให้เห็นว่าส่วนมากจะทำความตกลงกันได้ก่อนจะมีการนัดหยุดงาน คือเมื่อมีปัญหาทางด้านแรงงานเกิดขึ้นแล้วสามารถทำการเจรจาตกลงกันได้ มีจำนวน 32 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 70 ของอุตสาหกรรมที่เคยมมีปัญหาแรงงานทั้งหมด ส่วนบริษัทที่เมื่อมีปัญหาข้อพิพาทแรงงานเกิดขึ้นจนถึงขั้นต้องหยุดงานเพื่อต่อรองเจรจา มีจำนวน 10 บริษัท หรือร้อยละ 22 ของอุตสาหกรรมที่เคยมมีปัญหาแรงงานทั้งหมด ซึ่งในจำนวนนี้มีหลายบริษัทที่เคยประสบปัญหาการนัดหยุดงานเกินกว่า 2 ครั้งขึ้นไป สำหรับบริษัทที่เมื่อมีการนัดหยุดงานแล้ว ยังไม่สามารถทำการตกลงกันได้ ต้องให้กรมแรงงานตั้งอนุญาโตตุลาการเข้าทำการไกล่เกลี่ย มีจำนวน 4 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 8 ของอุตสาหกรรมที่เคยมมีปัญหาแรงงานทั้งหมด ซึ่งในจำนวนนี้เป็นบริษัทจากอุตสาหกรรมแร่ โลหะ และเซรามิกส์ และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑสิ่งทออย่างละ 2 บริษัทเท่า ๆ กัน

3. ผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาต่างชาติ

ตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน ได้ให้สิทธิพิเศษแก่บริษัทที่ได้รับการส่งเสริม อนุญาติให้กิจการเหล่านี้เอาผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาชาวต่างชาติ เข้ามารทำงานและพำนักในประเทศไทยได้นั้น บริษัทรวมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม

ก็ได้นำเอาที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นเข้ามาทำงานในบริษัทของตนเช่นกันใน ตารางที่ 44 แสดงให้เห็นว่าบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยส่วนมากจะมีผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษา เกือบทั้งสิ้น กล่าวคือบริษัทที่มีผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาต่างชาติมีจำนวนถึง 63 บริษัท หรือเท่ากับร้อยละ 82 ของอุตสาหกรรมทั้งหมด ในจำนวนผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ เหล่านี้ มีทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ ซึ่งส่วนมากจะเป็นคนญี่ปุ่นเกือบทั้งหมด ซึ่งในตารางที่ 44 เป็นการพิจารณาเฉพาะผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาชาวต่างชาติเท่านั้น

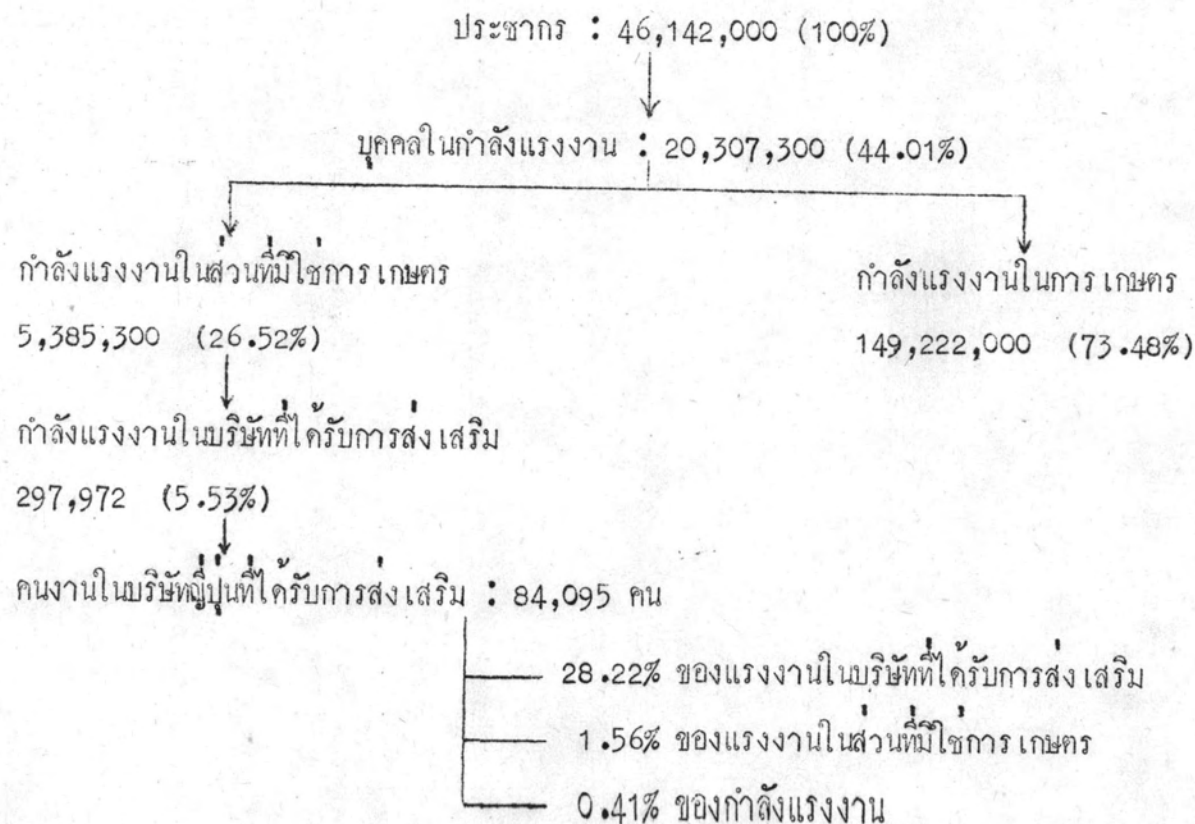
อุตสาหกรรมที่ต้องจ้างผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาชาวต่างชาติมากที่สุด ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า ซึ่งมีจำนวน 16 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 94 ของอุตสาหกรรมในหมวดนี้ หรือคิดเป็นร้อยละ 25.4 ของจำนวนบริษัทที่มีที่ปรึกษา ต่างชาติทั้งหมด

สำหรับระยะเวลาการเข้ามาทำงานและพำนักในประเทศไทย ของที่ปรึกษา ชาวต่างชาติเหล่านี้ ส่วนมากจะอยู่เกิน 12 เดือนขึ้นไป กล่าวคือมีจำนวนถึง 29 บริษัท หรือเท่ากับร้อยละ 46 ของบริษัทที่มีที่ปรึกษาทั้งหมด ส่วนบริษัทที่ผู้เชี่ยวชาญหรือ ที่ปรึกษาชาวต่างชาติเข้ามาพำนักอยู่เป็นการประจำมีจำนวน 19 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 30 ของบริษัทที่มีที่ปรึกษาชาวต่างชาติทั้งหมด ซึ่งการเข้ามาทำงานและพำนักในประ- ประเทศไทยของผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาชาวต่างชาตินี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าอาจจะ เป็น การเข้ามาแย่งงานคนไทยก็เป็นได้ เนื่องจากมีการเข้ามาพำนักอยู่เป็นการประจำเลย ซึ่งการเข้ามาในฐานะผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาต่างชาติเหล่านี้ อาจจะเข้ามาทำงานใน หน้าที่ที่คนไทยสามารถทำได้ ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าพิจารณาอีกประเด็นหนึ่ง

4. การสนับสนุนคนไทยในตำแหน่งที่สูงขึ้น

ในความเห็นของผู้บริหารชาวไทยในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการ ส่งเสริม เกี่ยวกับระยะเวลาในการแต่งตั้งคนไทยในตำแหน่งที่สูงขึ้น แทนผู้บริหาร ชาวญี่ปุ่นนั้น จากตารางที่ 45 ปรากฏว่าส่วนมากมีความเห็นว่าการแต่งตั้งคนไทยขึ้นทำ

ตารางที่ 38
กำลังแรงงานและการจ้างงานในบริษัทญี่ปุ่นที่ได้รับการส่งเสริม
(สิ้นเดือนธันวาคม 2522)

หมายเหตุ การประเมินจำนวนประชากรและแรงงานได้จาก Key Indicators of Thailand 1980, BOI.

ตารางที่ 39
ปริมาณพนักงานในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม

ประเภทอุตสาหกรรม	น้อยกว่า 50 คน		51-100 คน		101-200 คน		201-500 คน		501-1,000 คน		1,000-2,000 คน		2,001-5,000 คน		มากกว่า 5,000 คน		รวม	
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%
ผลิตผลจากการเกษตร	1	11	1	11	2	22	3	34	2	22	—	—	—	—	—	—	9	100
แร่ โลหะ และ เซรามิกส์	—	—	2	17	4	33	3	25	2	17	1	8	—	—	—	—	12	100
เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	2	14	1	7	3	21	4	29	3	21	1	7	—	—	—	—	14	100
เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า	1	6	5	29	5	29	4	24	2	12	—	—	—	—	—	—	17	100
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	—	—	—	—	3	30	3	30	2	20	2	20	—	—	—	—	10	100
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	—	—	—	—	—	—	3	20	4	27	7	47	—	—	1	6	15	100
รวม	4	5	9	12	17	22	20	26	15	19	11	14	—	—	1	2	77	100

ตารางที่ 40

จำนวนพนักงานชาวไทยและญี่ปุ่นในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม

หน่วย : คน

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนบริษัท	คนไทย		ญี่ปุ่น		สัญชาติอื่น ๆ		รวม	
		จำนวน	เฉลี่ย	จำนวน	เฉลี่ย	จำนวน	เฉลี่ย	จำนวน	เฉลี่ย
ผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์จากการเกษตร	9	2,170	241	34	4	2	-	2,206	245
แร่ โลหะ และ เซรามิกส์	12	4,551	379	57	5	-	-	4,608	384
เคมีภัณฑ์ และ ผลิตภัณฑ์เคมี	14	5,147	368	66	5	-	-	5,213	373
เครื่องกลและ เครื่องไฟฟ้า	17	3,092	182	81	5	-	-	3,173	187
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	10	5,009	501	53	5	-	-	5,062	506
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	15	21,289	1,419	156	10	3	-	21,448	1,430
รวม	77	41,258	536	447	6	5	-	41,710	541

ตารางที่ 41

ค่าจ้างและ เงินเดือนของพนักงานคนไทยและญี่ปุ่นในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม

หน่วย : บาท/เดือน

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนบริษัท	เงินเดือนที่จ่ายให้คนไทย		เงินเดือนที่จ่ายให้ชาวญี่ปุ่น		รวมคนไทยและญี่ปุ่น	
		จำนวน	เฉลี่ยคนละ	จำนวน	เฉลี่ยคนละ	จำนวน	เฉลี่ยคนละ
ผลิตภัณฑ์จากการเกษตร	9	5,739,650	2,645.0	363,000	10,676.5	6,102,650	2,766.4
แร่ โลหะ และเซรามิกส์	12	14,690,800	3,228.1	667,000	11,701.8	15,357,800	3,332.9
เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	14	18,739,000	3,640.8	1,392,000	21,090.9	20,131,000	3,861.7
เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า	17	9,141,900	2,956.6	1,416,000	17,481.5	10,557,900	3,327.4
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	10	15,358,500	3,066.2	917,868	17,318.3	16,276,368	3,215.4
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	15	53,736,000	2,524.1	3,207,565	20,561.3	56,943,565	2,654.9
รวม	77	117,405,850	2,845.7	7,963,433	17,815.3	125,369,283	3,005.7

ตารางที่ 42

ปัญหาแรงงานและข้อพิพาทแรงงานในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม

ประเภทอุตสาหกรรม	เคยมีปัญหาแรงงาน	%	ไม่เคยมีปัญหาแรงงาน	%	รวม	%
ผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์จากกำรเกษตร	4	44	5	66	9	100
แร่ โลหะ และเซรามิกส์	9	75	3	25	12	100
เคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เคมี	8	57	6	43	14	100
เครื่องกล และเครื่องไฟฟ้า	9	53	8	47	17	100
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	3	30	7	70	10	100
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	9	60	6	40	15	100
รวม	42	55	35	45	77	100

ตารางที่ 43

การแก้ไขปัญหาแรงงานในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่เคยมีปัญหาแรงงาน

ประเภทอุตสาหกรรม	ตกลงกันได้	%	หยุดงานแล้วตกลง	%	กรมแรงงาน ไกล่เกลี่ย	%	รวม
ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการเกษตร	4	100	-	-	-	-	4
แร่ โลหะ และเซรามิกส์	5	56	2	22	2	22	9
เคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เคมี	7	88	1	12	-	-	8
เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า	7	78	2	22	-	-	9
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	3	100	-	-	-	-	3
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	6	46	5	38	2	16	9
รวม	32	70	10	22	4	8	42

ตารางที่ 44

ระยะเวลาที่ผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม

ประเภทอุตสาหกรรม	ไม่มี		มีที่ปรึกษา		รวม	ระยะเวลาการทำงานของที่ปรึกษา					
	ที่ปรึกษา	%	ที่ปรึกษา	%		อยู่ประจำ		น้อยกว่า 1 ปี		1 ปีขึ้นไป	
							%		%		%
ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการเกษตร	2	22	7	78	9	2	29	3	42	2	29
แร่ โลหะ และเซรามิกส์	3	25	9	75	12	1	11	2	22	6	67
เคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เคมี	3	21	11	79	14	4	36	2	18	5	46
เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า	1	6	16	94	17	5	31	4	25	7	44
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	2	20	8	80	10	3	38	2	24	3	38
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	3	20	12	80	15	4	33	2	17	6	50
รวม	14		63		77	19	30	15	24	29	46

ตารางที่ 45

ระยะเวลาในการแต่งตั้งคนไทยในตำแหน่งที่สูงขึ้น แทนชาวญี่ปุ่นในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม

ประเภทอุตสาหกรรม	เป็นไปในระยะเวลา และอายุงานที่เหมาะสม		ช้าเกินไป		ยังไม่เคยมีการ แต่งตั้งคนไทยแทน		รวม	%
		%		%		%		
ผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์จากการเกษตร	7	78	—	—	2	22	9	100
แร่ โดหะ และ เซรามิกส์	6	50	1	8	5	42	12	100
เคมีภัณฑ์ และ ผลิตภัณฑ์เคมี	10	71	—	—	4	29	14	100
เครื่องกล และ เครื่องไฟฟ้า	14	82	—	—	3	18	17	100
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	8	80	—	—	2	20	10	100
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	12	80	1	7	2	13	15	100
รวม	57	74	2	3	18	23	77	100

หน้าที่แทนชาวญี่ปุ่นนั้นเป็นไปในระยะเวลาและอายุงานที่เหมาะสมแล้วเป็นส่วนใหญ่ คือ มีจำนวนทั้งสิ้น 57 ราย หรือเท่ากับร้อยละ 74 ของอุตสาหกรรมทั้งหมด และบริษัทที่ยังไม่เคยมีการแต่งตั้งคนไทยขึ้นทำหน้าที่แทนชาวญี่ปุ่นเลย มีจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 23 ของอุตสาหกรรมทั้งหมด สำหรับผู้ที่มีความเห็นว่าช้าเกินไปมีเพียง 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 3 ของอุตสาหกรรมทั้งหมด ซึ่งเหตุผลในการสนับสนุนคนไทยในตำแหน่งที่สูงขึ้นแทนผู้บริหารชาวญี่ปุ่น ส่วนมากใกล้เคียงกับเหตุผลของประธาน JETRO และประธานหอการค้าญี่ปุ่นประจำกรุงเทพฯ ใ้ให้ความเห็นมาแล้ว

ค. ลักษณะการบริหารงาน อำนาจในการควบคุมและตัดสินใจ

1. โครงสร้างเดิม ผู้ริเริ่มในการก่อตั้งบริษัท

ในการพิจารณาถึงผู้ริเริ่มในการก่อตั้งบริษัท จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารชาวไทย พบว่า ผู้ที่ริเริ่มก่อตั้งบริษัทโดยทั่วไปแล้วจะมีอำนาจในการต่อรอง และตัดสินใจสูงกว่า เนื่องจากผู้ที่ริเริ่มก่อตั้งบริษัทจะเป็นผู้ที่มีโครงการต่าง ๆ อยู่ก่อน ตลอดจนรู้อยู่ละเอียดและวิธีการต่าง ๆ พรอมมูลอยู่แล้ว การพิจารณาหาผู้ร่วมทุนจะเป็นการพิจารณาในค่านที่ตนยังขาดอยู่ เช่น ผู้ริเริ่มชาวไทยมักต้องการทุนและเทคโนโลยีจากฝ่ายญี่ปุ่นมาร่วมด้วย เพื่อให้โครงการของตนสำเร็จจลุล่วงไป ส่วนผู้ริเริ่มชาวญี่ปุ่นต้องการความชำนาญในด้านการตลาดภายในประเทศ ตลอดจนความสะดวกในการขอรับการส่งเสริมการลงทุนจากฝ่ายไทย

จากการทดสอบทางสถิติ โดยตัวเลขที่คำนวณมาจากตารางที่ 46

H_0 : ผู้ริเริ่มก่อตั้งบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทย ที่เป็นคนไทยหรือที่เป็นชาวญี่ปุ่น หรือริเริ่มร่วมกันมีจำนวนเท่ากัน

ANOVA TABLE

Source	SS	degrees of freedom	mean square	F
group SS	$348.17 - C = 18.78$	2	9.39	2.316
error SS	60.83	15	4.055	
total SS	79.61	17		

ค่าสถิติ F ที่คำนวณได้ 2.316 (ไม่มีนัยสำคัญ)

ค่าสถิติ F ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 = 3.68

∴ ยอมรับสมมติฐาน

จากการทดสอบทางสถิติพบว่าผู้ริเริ่มก่อตั้งบริษัทรวมทุนญี่ปุ่น-ไทย ที่ได้รับการส่งเสริมเป็นทั้ง คนไทย หรือญี่ปุ่น เท่า ๆ กันริเริ่มร่วมกันระหว่างคนไทยและญี่ปุ่น ถึงแม้จะไม่ต่างกันทางสถิติ แต่เมื่อคุณผลรวมของจำนวนชาวญี่ปุ่นที่เป็นผู้ริเริ่มในการก่อตั้งบริษัทแล้ว จะเห็นว่าน้อยกว่าคนไทย หรือคนไทยริเริ่มร่วมกับญี่ปุ่น

ตัวเลขจากตารางที่ 46 แสดงให้เห็นถึงผู้ริเริ่มในอุตสาหกรรมต่าง ๆ โดยในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากการเกษตร คนไทยเป็นผู้ริเริ่มในการก่อตั้งบริษัทมากที่สุด สำหรับอุตสาหกรรม แร่ โลหะ และเซรามิกส์ ปรากฏว่าคนไทยเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งบริษัทเท่า ๆ กันริเริ่มร่วมกันระหว่างญี่ปุ่นกับไทย และไม่ปรากฏว่าญี่ปุ่นเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งบริษัทในอุตสาหกรรมประเภทนี้ อุตสาหกรรมที่ญี่ปุ่นเป็นฝ่ายริเริ่มมากที่สุดได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สิ่งทอ และเมื่อพิจารณาอุตสาหกรรมทั้งหมดทุกประเภทแล้ว ปรากฏว่าการที่ฝ่ายไทยเป็นผู้พิจารณา ริเริ่มก่อตั้งบริษัท มีอัตราส่วนเท่า ๆ กันกับริเริ่มร่วมกันระหว่างญี่ปุ่น-ไทย คือร้อยละ 39 ส่วนกิจการที่ฝ่ายญี่ปุ่นเป็นผู้ริเริ่มมีอัตราส่วนร้อยละ 22 ของผู้ริเริ่มก่อตั้งบริษัททั้งหมด

2. อำนาจในการควบคุมบริษัทและการตัดสินใจ

ตัวเลขจากตารางที่ 48 แสดงถึงปริมาณการถือหุ้นของผู้ร่วมทุน
 ญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ จะพบว่าผู้ร่วมทุนชาวญี่ปุ่นถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ
 ปริมาณระหว่างร้อยละ 31 - 50 มากที่สุด คือมีจำนวนถึง 49 ราย หรือร้อยละ 63
 ของการร่วมทุนในทุก ๆ รัศมีรวมกัน สำหรับผู้ลงทุนชาวญี่ปุ่นที่ถือหุ้น 100% มีอยู่
 2 ราย คือ จากอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากการเกษตร 1 ราย และจากอุตสาหกรรม
 เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้าอีก 1 ราย คิดเป็นอัตราร้อยละ 3 ของการร่วมทุนในทุก ๆ
 รัศมีรวมกัน

การวิเคราะห์ผลทางเศรษฐกิจ โดยการพิจารณาสัดส่วนการถือหุ้นของฝ่าย
 ญี่ปุ่น ทั้งนี้เพื่อจะดูว่าสัดส่วนการถือหุ้นของฝ่ายญี่ปุ่น ในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยนี้ จะมีผล
 อย่างไรต่อการดำเนินงานของบริษัท และมีผลทางเศรษฐกิจต่างกันอย่างไรต่อประเทศ-
 ไทย เป็นความจริงที่ชาวชอบเขตการร่วมทุนของญี่ปุ่น ซึ่งวัดโดยร้อยละของการถือหุ้น
 อาจไม่สามารถแสดงถึงอำนาจการควบคุม หรือผลประโยชน์เปรียบเทียบของฝ่ายญี่ปุ่น
 ได้ชัดเจนนัก แต่ก็เป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงถึงอำนาจการควบคุมหรือผลประโยชน์เปรียบเทียบ
 ใดบ้าง กล่าวคือ กิจกรรมที่ฝ่ายญี่ปุ่นถือหุ้นในอัตราหรือสัดส่วนที่สูง โดยทั่วไปแล้วฝ่าย
 ญี่ปุ่นย่อมมีอำนาจการต่อรอง หรืออำนาจในการควบคุมกิจการที่สูงกว่าฝ่ายไทย และใน
 บางบริษัท ถึงแม้ว่าอัตราการถือหุ้นเมื่อคิดเป็นร้อยละจะต่ำกว่าฝ่ายไทย แต่ญี่ปุ่นอาจเป็น
 ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ได้ ทั้งนี้เนื่องจากการถือหุ้นของฝ่ายไทยเป็นการถือหุ้นแบบกระจายไป
 ในหมู่ผู้ถือหุ้นจำนวนมาก ดังนั้นอำนาจในการตัดสินใจ ผู้ลงทุนชาวญี่ปุ่นอาจจะมีอำนาจ
 การต่อรองสูงกว่าทางฝ่ายไทยก็ได้เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 48 และตารางที่ 49 เป็นตัวเลขที่แสดงถึงคณะกรรมการบริหาร
 บริษัท ประธานกรรมการบริหาร และกรรมการผู้จัดการในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทย โดย
 พิจารณาทั้งคนไทย และญี่ปุ่น การที่พิจารณาในประเด็นนี้ เนื่องจากว่าโดยทั่วไปแล้ว

การบริหารงานในบริษัทต่าง ๆ ย่อมประกอบด้วยคณะกรรมการบริหาร ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายในการดำเนินงานของบริษัท การที่จำนวนคณะกรรมการบริหารในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทย จะมีกรรมการบริหารเป็นชาวไทยหรือญี่ปุ่นมากน้อยเท่าใด ย่อมขึ้นอยู่กับจำนวนหุ้นเรือนหุ้นที่แต่ละฝ่ายถืออยู่ ทั้งนี้ ถ้าในบริษัทหรืออุตสาหกรรมใด ที่มีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งประกอบขึ้นเป็นคณะกรรมการบริหารมากกว่าอีกฝ่ายหนึ่งแล้ว ฝ่ายนั้นย่อมมีสิทธิ์มีเสียงในการตัดสินใจกำหนดนโยบายมากกว่าอีกฝ่ายหนึ่งอย่างแน่นอน เมื่อพิจารณาตัวเลขจากตารางที่ 48 จะพบว่าส่วนใหญ่แล้วจะมีจำนวนใกล้เคียงกัน หรือต่างกันไม่มากนัก

อย่างไรก็ตามนอกจากคณะกรรมการบริหารบริษัทแล้ว ยังมีประธานกรรมการบริหาร และกรรมการผู้จัดการในแต่ละบริษัท ทั้งนี้ประธานกรรมการบริหารจะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานในที่ประชุมผู้บริหารของบริษัท ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจขั้นสุดท้าย โดยส่วนมากจากการสำรวจพบว่า ประธานกรรมการบริหารบริษัทจะคัดเลือกผู้ร่วมทุนรายใหญ่ จากคำตอบที่ได้จากบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริมปรากฏว่าประธานกรรมการบริหารจะเป็นคนไทยมากกว่าฝ่ายญี่ปุ่น ยกเว้นอุตสาหกรรมเครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า และอุตสาหกรรมสิ่งทอ จะมีประธานกรรมการบริษัทเป็นญี่ปุ่นมากกว่าฝ่ายไทย คือร้อยละ 59 และร้อยละ 60 ของอุตสาหกรรมทั้ง 2 ประเภท ตามลำดับ และมีประธานกรรมการบริหารเป็นชาวจีนสัญชาติอังกฤษอีก 1 คน (ดูตารางที่ 49 ประกอบ)

สำหรับกรรมการผู้จัดการ เป็นผู้มีอำนาจในการควบคุมการดำเนินงานของบริษัท ให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการบริหารของบริษัทได้กำหนดไว้ จากการสำรวจพบว่า

- ก) กรรมการผู้จัดการจะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทหรือไม่ก็ได้
- ข. ในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทย อาจจะมีกรรมการผู้จัดการ 2 คน โดยที่เป็นคนไทย 1 คน และคนญี่ปุ่นอีก 1 คนก็ได้

ตารางที่ 49 แสดงให้เห็นว่ากรรมการผู้จัดการในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทย ที่ได้รับการส่งเสริมจะเป็นชาวญี่ปุ่น (ร้อยละ 54) มากกว่าคนไทย (ร้อยละ 46) สำหรับอุตสาหกรรมที่มีกรรมการผู้จัดการ เป็นคนไทย มากกว่าฝ่ายญี่ปุ่น ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากการเกษตร และอุตสาหกรรมแร่ โลหะ และเซรามิกส์ คือ มีกรรมการผู้จัดการ เป็นคนไทย ร้อยละ 67 และร้อยละ 53 ของอุตสาหกรรมแต่ละประเภทตามลำดับ

นอกจากจะพิจารณาในค่านของประธานกรรมการบริหารและกรรมการผู้จัดการแล้ว การพิจารณาดังผู้จัดการฝ่ายหรือหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ที่เป็นทั้งคนไทยและคนญี่ปุ่น ย่อมจะเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นข้อมูลในการพิจารณาดังอำนาจในการควบคุมการดำเนินงานของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม ว่าจะมีมากน้อยเพียงใด

ผู้ดำรงตำแหน่งผู้จัดการฝ่าย หรือหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ที่สำคัญในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม ตัวเลขจากตารางที่ 50 แสดงให้เห็นว่าฝ่ายการเงินหรือการบัญชี จะมีคนไทยเป็นผู้จัดการหรือหัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 51) มากกว่าผู้จัดการที่เป็นชาวญี่ปุ่น (ร้อยละ 49) สำหรับฝ่ายการผลิตและฝ่ายการตลาดปรากฏว่า ผู้จัดการที่เป็นชาวญี่ปุ่น (ร้อยละ 61) มากกว่าผู้จัดการที่เป็นคนไทย (ร้อยละ 39) ทั้งนี้ เนื่องจากทางฝ่ายญี่ปุ่นมีความเชี่ยวชาญในเทคนิคการผลิตสูงกว่าคนไทยเป็นส่วนใหญ่ ส่วนฝ่ายการตลาดมีจำนวนผู้จัดการที่เป็นชาวญี่ปุ่นมากกว่า เนื่องจากชาวญี่ปุ่นมีความชำนาญในด้านการตลาดต่างประเทศสูงกว่าผู้บริหารชาวไทย ทางด้านฝ่ายการพนักงานหรือบุคลากร ผู้จัดการฝ่ายที่เป็นคนไทยมีจำนวนมากกว่าผู้จัดการที่เป็นชาวญี่ปุ่นเป็นจำนวนมาก คือมีผู้จัดการฝ่ายการพนักงานถึงร้อยละ 91 ทั้งนี้เพราะผู้จัดการที่เป็นคนไทยยอมรับความต่องานการตลาดจนอุปนิสัยของคนงานไทยมากกว่า อีกทั้งยังเป็นการลดความรู้สึกที่ขัดแย้งกันได้อีกกว่าทางฝ่ายญี่ปุ่น

สำหรับทัศนะของผู้ร่วมงานชาวไทย ที่มีต่ออำนาจการควบคุมและอำนาจการบริหารของผู้ร่วมทุนชาวญี่ปุ่น โดยส่วนมากจะมีความเห็นว่าเหมาะสมแล้ว และผู้ที่มีความเห็นว่าอำนาจการควบคุมและบริหารในฝ่ายต่าง ๆ ของชาวญี่ปุ่นที่มีมากเกินไป มีเพียงส่วนน้อย ส่วนผู้ที่มีความเห็นว่าอำนาจการบริหารและการควบคุมของชาวญี่ปุ่นมีน้อยเกินไป มีอยู่ 5 ราย คือ ทางด้านการแต่งตั้งพนักงาน และทางด้านการจัดการ คิดเป็นร้อยละ 2 ของทั้งหมด (ตารางที่ 51)

จากการที่ผู้ร่วมทุนชาวญี่ปุ่น ดำรงตำแหน่งหรือมีอำนาจควบคุมการบริหารงานในฝ่ายต่าง ๆ ของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยนี้เอง อาจจะเป็นไปได้ว่าผู้ร่วมทุนชาวญี่ปุ่นต้องการที่จะเป็นผู้ควบคุมการดำเนินงานทางคนต่าง ๆ ด้วยตนเอง หรือผู้ร่วมทุนชาวญี่ปุ่นไม่เชื่อว่าคนไทยจะสามารถทำหน้าที่แทนคนญี่ปุ่นได้ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าพิจารณาว่าคนไทยสามารถทำหน้าที่แทนคนญี่ปุ่นได้ในตำแหน่งใดบ้าง

ตารางที่ 52 เป็นตัวเลขที่แสดงถึงความคิดเห็นในทัศนะของผู้บริหารชาวไทย ว่าคนไทยสามารถทำหน้าที่แทนผู้บริหารชาวญี่ปุ่นในตำแหน่งใดบ้างนั้น ปรากฏว่าตำแหน่งผู้บริหารในฝ่ายต่าง ๆ ที่ผู้ร่วมงานชาวไทย สามารถทำหน้าที่แทนผู้บริหารชาวญี่ปุ่นได้มากที่สุด ได้แก่ ฝ่ายการเงินหรือฝ่ายบัญชี รองลงมาได้แก่ ฝ่ายการตลาด และการขาย สำหรับตำแหน่งที่คนไทยสามารถทำหน้าที่แทนได้น้อยที่สุด ได้แก่ ฝ่ายการผลิต โดยเฉพาะอุตสาหกรรมผลิตสิ่งทอ เพราะเจ้าหน้าที่คนไทยสามารถทำหน้าที่แทนได้เพียงร้อยละ 4 ของอุตสาหกรรมประเภทนี้เท่านั้น

และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารในบริษัทเคมีภัณฑ์บางบริษัทนั้นได้ให้ความเห็นว่าคนไทยมีความสามารถทำหน้าที่แทนได้ทุกตำแหน่ง แต่การที่ฝ่ายญี่ปุ่นยังคงดำรงตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายต่าง ๆ อยู่ นั้น ก็เพื่อคอยดูแลผลประโยชน์ของฝ่ายญี่ปุ่นนั่นเอง

3. นโยบายในการที่จะเป็นบริษัทมหาชน

การที่จะพิจารณาว่า บริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ใ้ได้รับการส่งเสริม มีนโยบายที่จะกระจายหุ้นให้แก่มหาชนนั้น นอกจากการขายหุ้นให้แก่ผู้ร่วมงานชาวไทย

ในบริษัทของตนเองแล้ว อีกทางหนึ่งก็คือการนำหุ้นเข้าไปจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อจำหน่ายให้แก่มหาชนที่สนใจ ก็จะเป็นการกระจายอำนาจการควบคุมบริษัท ให้แก่ชาวไทยได้มากขึ้น

ตารางที่ 53 แสดงให้เห็นว่าโดยส่วนมากแล้วบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทย ไม่มีนโยบายที่จะนำหุ้นเข้าไปจำหน่ายยังตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยสำหรับอุตสาหกรรมทั้งหมดที่ได้รับการส่งเสริมนั้น บริษัทที่มีนโยบายที่จะนำหุ้นเข้าไปจำหน่ายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีเพียง 14 บริษัท หรือคิดเป็นร้อยละ 18 ของอุตสาหกรรมทั้งหมดเท่านั้น สำหรับบริษัทที่ไม่มีนโยบายในการที่จะนำหุ้นเข้าตลาดหลักทรัพย์ มีจำนวนถึง 61 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 79 ของทั้งหมด บริษัทที่ได้นำหุ้นเข้าไปจำหน่ายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแล้วมีเพียง 2 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 3 ของอุตสาหกรรมทั้งหมดเท่านั้น ได้แก่ บริษัท จี.เอส. สตีลจำกัด และบริษัทแผนเหล็กวิลาศไทยจำกัด อุตสาหกรรมที่ไม่มีนโยบายในการที่จะนำหุ้นเข้าไปจำหน่ายยังตลาดหลักทรัพย์เลยแม้แต่อุตสาหกรรมเดียว ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากการเกษตร และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ อุตสาหกรรมที่มีจำนวนบริษัทมีนโยบายที่จะนำหุ้นเข้าไปจำหน่ายยังตลาดหลักทรัพย์ฯ มากที่สุดได้แก่อุตสาหกรรมสิ่งทอ คือ มีจำนวน 6 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 40 ของอุตสาหกรรมสิ่งทอทั้งหมด

โดยสรุปแล้ว บริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยส่วนมากไม่มีนโยบายที่จะนำหุ้นเข้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อจำหน่ายให้แก่มหาชนมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ที่มีนโยบายในการนำหุ้นเข้าตลาดหลักทรัพย์ แต่ก็ยังเป็นเพียงโครงการระยะยาว ดังนั้น อำนาจการควบคุมและการตัดสินใจของผู้ร่วมทุนชาวญี่ปุ่นในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม จึงยังคงมีอยู่เช่นเดิม การที่จะลดน้อยลงจึงมีการเป็นไปไต่ถาม

ตารางที่ 46

ผู้ริเริ่มในการก่อตั้งบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม

ประเภทอุตสาหกรรม	คนไทย	%	ญี่ปุ่น	%	ริเริ่มร่วมกัน	%	รวม
ผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์จากการเกษตร	5	56	2	22	2	22	9
แร่ โลหะ และ เซรามิกส์	6	50	-	-	6	50	12
เคมีภัณฑ์ และ ผลิตภัณฑ์เคมี	4	29	2	14	8	57	14
เครื่องกลและ เครื่องไฟฟ้า	8	47	5	29	4	24	17
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	3	30	2	20	5	50	10
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	4	27	6	40	5	33	15
รวม (Σx)	30	39	17	22	30	39	77
\bar{x}	6.00		2.83		5.00		
$(\Sigma x)^2/n$	150.00		48.17		150.00		

$$\Sigma(\Sigma x) = 77, N = 18, n = 6, C = \frac{(77)^2}{18} = 329.39$$

ตารางที่ 47

ปริมาณการถือหุ้นของชาวญี่ปุ่นในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม

ประเภทอุตสาหกรรม	ปริมาณการถือหุ้นของชาวญี่ปุ่น						
	1 - 10%	11 - 30%	31 - 50%	51 - 70%	71 - 99%	100%	รวม
ผลิตภัณฑ์หรือผลจากการเกษตร	-	3	5	-	-	1	8
แร่ โลหะ และ เซรามิกส์	-	3	9	-	-	-	12
เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	-	2	8	2	2	-	14
เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า	4	-	11	1	-	1	17
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	2	-	6	-	2	-	10
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	-	1	10	-	4	-	15
รวม	6	9	49	3	8	2	77
%	8	12	63	4	10	3	100

ตารางที่ 48

จำนวนคณะกรรมการบริหารของบริษัทรวมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม

ประเภทอุตสาหกรรม	คณะกรรมการบริหารบริษัท (แยกตามสัญชาติ)				รวม	จำนวนบริษัท
	คนไทย	%	ญี่ปุ่น	%		
ผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลจากการเกษตร	19	63.3	11	36.7	30	9
แร่ โลหะ และ เซรามิกส์	31	48.4	33	51.6	64	12
เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	42	52.5	38	47.5	80	14
เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า	35	42.7	47	57.3	82	17
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	24	46.2	28	53.8	52	10
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	34	35.8	61	64.2	95	15
รวม	185	45.9	218	54.1	403	77

ตารางที่ 49

ประธานกรรมการบริหารและกรรมการผู้จัดการในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม
(พิจารณาแยกตามสัญชาติ)

หน่วย : คน

ประเภทอุตสาหกรรม	ประธานกรรมการบริหาร						กรรมการผู้จัดการ					
	คนไทย	%	ญี่ปุ่น	%	รวม	%	คนไทย	%	ญี่ปุ่น	%	รวม	%
ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการเกษตร	5	63	3	37	8	100	6	67	3	33	9	100
แร่ โลหะ และเซรามิกส์	10	83	2	17	12	100	8	53	7	47	15	100
เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	11	79	3	21	14	100	7	44	9	56	16	100
เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า	7	41	10	59	17	100	10	43	13	57	23	100
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	7	70	3	30	10	100	6	50	6	50	12	100
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	6	40	9	60	15	100	5	31	11	69	16	100
รวม	46	61	30	39	76	100	42	46	49	54	91	100

ตารางที่ 50

ผู้จัดการฝ่ายหรือหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม

หน่วย : คน

ฝ่ายหรือแผนก	คนไทย	%	ญี่ปุ่น	%	รวม	%
ผู้จัดการ / หัวหน้า ฝ่ายการเงินหรือบัญชี	28	51	27	49	55	100
ผู้จัดการ / หัวหน้า ฝ่ายการผลิต	22	39	35	61	57	100
ผู้จัดการ / หัวหน้า ฝ่ายการตลาดหรือการขาย	26	47	29	53	55	100
ผู้จัดการ / หัวหน้า ฝ่ายการพนักงาน	49	91	5	9	54	100
รวม	125	57	96	43	221	100

ตารางที่ 51

ทัศนะของผู้ร่วมงานชาวไทยเกี่ยวกับอำนาจในการควบคุมหรือบริหารงานในฝ่ายต่าง ๆ ของผู้ร่วมทุนชาวญี่ปุ่น

ฝ่ายหรือแผนก	มากเกินไป	%	เหมาะสมแล้ว	%	น้อยเกินไป	%	รวม	%
ฝ่ายการเงินหรือบัญชี	21	29	51	71	—	—	72	100
ฝ่ายการผลิต	7	10	63	90	—	—	70	100
ฝ่ายการตลาดหรือการขาย	22	31	50	69	—	—	72	100
การแต่งตั้งพนักงาน	7	10	58	85	3	5	68	100
การจักรการ	10	15	54	82	2	3	66	100
รวม	67	19	276	79	5	2	348	100

ตารางที่ 52

ตำแหน่งต่าง ๆ ที่พนักงานคนไทยสามารถทำหน้าที่แทนคนญี่ปุ่นได้ทันทีในทัศนะของผู้บริหารชาวไทย

ประเภทอุตสาหกรรม	ตำแหน่งผู้บริหารในฝ่ายต่าง ๆ ที่คาดว่าคนไทยสามารถทำแทนได้								
	จำนวนบริษัท	ฝ่ายการเงินหรือบัญชี	%	ฝ่ายการพนักงาน	%	ฝ่ายการตลาด	%	ฝ่ายการผลิต	%
ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการเกษตร	9	5	42	2	17	2	17	3	24
แร่ โลหะ และเซรามิกส์	12	4	25	4	25	4	25	4	25
เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	14	7	33	5	24	6	29	3	14
เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า	17	5	29	4	24	6	35	2	12
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	10	4	31	3	23	4	31	2	15
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	15	6	32	6	32	6	32	1	4
รวม	77	31	32	24	25	28	29	15	14

ตารางที่ 53

นโยบายของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม ในการที่จะนำหุ้นออกจำหน่ายแก่มหาชนโดยผ่านตลาดหลักทรัพย์

ประเภทอุตสาหกรรม	มีนโยบาย	%	ไม่มีนโยบาย	%	หุ้นได้เข้าตลาด หลักทรัพย์แล้ว	%	รวม	%
ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการเกษตร	—	—	9	100	—	—	9	100
แร่ โลหะ และเซรามิกส์	2	17	8	66	2	17	12	100
เคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เคมี	4	29	10	71	—	—	14	100
เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า	2	12	15	88	—	—	17	100
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	—	—	10	100	—	—	10	100
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	6	40	9	60	—	—	15	100
รวม	14	18	61	79	2	3	77	100

ง. การถ่ายทอดเทคโนโลยีและประโยชน์ที่คนไทยได้รับ

1. การถ่ายทอดเทคโนโลยี

เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่บริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม นำเข้ามาในประเทศไทยนั้น โดยส่วนมากแล้วจะมีการที่ค่าเทคโนโลยีเป็นมูลค่า จำนวนหนึ่ง ซึ่งอาจจะถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการร่วมทุนระหว่างประเทศ ซึ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นสิ่งที่ประเทศกำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทยมีความต้องการ อย่างมากนอกเหนือไปจากทุน ดังนั้น การที่บริษัทร่วมทุนเหล่านี้เข้ามาลงทุนในประเทศไทย และถ่ายทอดความรู้ทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้แก่ผู้ร่วมงานชาวไทยอย่างเต็มที่แล้ว ย่อมเป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมการผลิตของไทยเป็นอย่างมากในอนาคต

ตัวเลขจากตารางที่ 54 นำมาคำนวณเพื่อทดสอบทางสถิติ โดยการตั้ง สมมติฐานว่า

H_0 : ผู้ร่วมทุนชาวญี่ปุ่นถ่ายทอด เทคโนโลยีแก่ผู้ร่วมงานชาวไทย อย่างเต็มที่ ถ่ายทอดเฉพาะส่วน ถ่ายทอดที่ไม่สำคัญ ไม่เต็มใจถ่ายทอดเท่ากัน

ANOVA TABLE

Source	SS	degrees of freedom	mean square	F
group SS	473.501-C = 226.459	3	75.486	29.315*
error SS	51.499	20	2.575	
total SS	277.958	23		

ค่าสถิติ F ที่คำนวณได้ = 29.315 (มีนัยสำคัญ)

ค่าสถิติ F ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 = 3.10

∴ จะปฏิเสธสมมติฐาน

แสดงว่าผู้ร่วมทุนชาวญี่ปุ่นถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ผู้ร่วมทุนชาวไทยไม่เท่ากัน
การจับกลุ่มที่เหมือนกันและต่างกันทางสถิติ (ระดับความเชื่อมั่น 0.05)

ระดับการถ่ายทอด	ค่าเฉลี่ยจำนวนบริษัท
ถ่ายทอดเฉพาะส่วน	6.83
ถ่ายทอดเต็มที่	5.67
ไม่เต็มใจถ่ายทอด	0.33
ถ่ายทอดที่ไม่สำคัญ	0

$$SE = \sqrt{\frac{2.575}{6}} = 0.655$$

สรุปได้ว่าผู้ร่วมทุนชาวญี่ปุ่นในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม
ส่วนใหญ่จะถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ผู้ร่วมงานชาวไทยอย่างเต็มที่หรือเฉพาะส่วน มีผู้
ร่วมทุนชาวญี่ปุ่นส่วนน้อยที่ถ่ายทอดเฉพาะด้านที่ไม่สำคัญหรือไม่เต็มใจถ่ายทอด

และเมื่อพิจารณาตัวเลขจากตารางที่ 54 ประกอบพบว่า ผู้ร่วมทุนชาวญี่ปุ่น
จะถ่ายทอดความรู้ทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ในส่วนเฉพาะที่คนไทยต้องรับผิดชอบมีจำนวน
41 ราย คิดเป็นร้อยละ 53 ของทั้งหมด และจำนวนบริษัทที่ผู้ร่วมทุน หรือช่างเทคนิค
ชาวญี่ปุ่นถ่ายทอดให้อย่างเต็มที่มีจำนวน 34 บริษัท หรือคิดเป็นร้อยละ 44 ของทั้งหมด
สำหรับผู้ร่วมทุนชาวญี่ปุ่นที่ไม่เต็มใจถ่ายทอดหรือถ่ายทอดเฉพาะส่วนที่ไม่สำคัญ มีอยู่เป็น
ส่วนน้อยสอดคล้องกับการทดสอบทางสถิติ จึงพอสรุปได้ว่าผู้ร่วมทุนหรือช่างเทคนิคชาว
ญี่ปุ่นในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม ให้ความร่วมมือถ่ายทอดเทคโนโลยี
สมัยใหม่ ให้แก่ผู้ร่วมงานชาวไทยในระดับที่น่าพอใจพอสมควร

2. ความรู้ทางด้านต่าง ๆ ที่คนไทยได้รับจากการร่วมทุนกับชาวญี่ปุ่น

นอกจากความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่แล้ว ผู้ร่วมงานชาว-
ไทยในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริมยังสามารถเรียนรู้ และได้ประโยชน์
จากผู้ร่วมทุนชาวญี่ปุ่นในวิชาการด้านต่าง ๆ อีกหลายด้าน จากตารางที่ 55 ปรากฏว่า

ก) ความรู้ทางด้านเทคนิคการผลิตผู้ร่วมงานชาวไทยจะได้รับประโยชน์มากที่สุด คือมีจำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 51 รองลงมาคือได้รับความรู้พอประมาณ มีจำนวน 24 ราย หรือร้อยละ 45 ของความรู้ที่ได้รับทางด้านเทคนิคการผลิต

ข) ความรู้ทางด้านการตลาด ผู้ร่วมงานชาวไทยจะได้รับประโยชน์พอประมาณมากที่สุด

ค) ความรู้ทางด้านการบริหารหรือการจัดการ ผู้ร่วมงานชาวไทยจะได้รับประโยชน์พอประมาณมากที่สุด

เมื่อพิจารณาผลประโยชน์หรือความรู้ที่ผู้ร่วมงานชาวไทยได้รับในหลาย ๆ ด้านรวมกันแล้ว ปรากฏว่าประโยชน์หรือความรู้ที่ได้รับจากผู้ร่วมงานญี่ปุ่นพอประมาณ มีจำนวน 67 ราย คิดเป็นร้อยละ 46 รองลงมาได้แก่ผู้ที่ตอบว่าได้รับประโยชน์มากที่สุด มีจำนวน 41 ราย หรือร้อยละ 28 และไม่ได้รับประโยชน์เลยมี 18 ราย หรือร้อยละ 13 ของผู้ให้คำตอบทั้งหมด

จ. การซ้จักกาทหรือของเสียที่เกิดจากการผลิต

ปัญหาเรื่องของเสียจากผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม อันอาจจะก่อให้เกิดสภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษนั้น เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมจากประเทศญี่ปุ่น มักจะมีข้อกล่าววว่าเนื่องจากประเทศญี่ปุ่นมีกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมกิจการประเภทอุตสาหกรรมที่อาจจะก่อให้เกิดสภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษอย่างเข้มงวดมาก ตลอดจนต้นทุนในการติดตั้งเครื่องซ้จักของเสียหรือสารพิษจากอุตสาหกรรมมีราคาสูง จึงทำให้อุตสาหกรรมต่าง ๆ ของประเทศญี่ปุ่นต้องขยับขยายโรงงานไปตั้งยังประเทศที่กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ยังไม่เข้มงวด ดังนั้นจึงเป็นที่น่าพิจารณาว่ากิจการอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นที่ได้รับการส่งเสริมนั้น มีการควบคุมและป้องกันเกี่ยวกับปัญหานี้มากน้อยเพียงใด

จากตารางที่ 56 แสดงว่าบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริมจำนวน 77 บริษัท มีบริษัทอุตสาหกรรมที่ของเสียหรือกากอาจทำให้เกิดเป็นสารพิษอันจะมีผลต่อสภาวะแวดล้อม 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 58 ของอุตสาหกรรมทั้งหมด และอุตสาหกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดสภาวะแวดล้อมเป็นพิษ 32 รายหรือร้อยละ 42 ของอุตสาหกรรมทั้งหมด สำหรับอุตสาหกรรมที่การผลิตอาจก่อให้เกิดสารพิษทั้ง 45 ราย ได้ติดตั้งเครื่องจักรซัดหรือป้องกันสารพิษเรียบร้อยแล้วทั้งหมด จึงพอสรุปได้ว่าอุตสาหกรรมญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริมนั้น ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันของเสียได้ดีกว่าอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับการส่งเสริม อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าอุตสาหกรรมเหล่านี้จะติดตั้งเครื่องจักรป้องกันหรือซัดของเสียแล้วก็ตาม สมควรที่จะได้มีการตรวจตราและควบคุมจากทางการอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ปล่อยปละละเลยจนอาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชุมชนและสภาพสิ่งแวดล้อมได้

ฉ. การก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในบัญชีรายได้ประชาชาติ

มูลค่าเพิ่มจากการผลิตของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม มีวิธีการคำนวณอย่างง่าย ๆ โดยรวมรายการค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เข้าด้วยกัน สิ่งที่เราสนใจก็คือมูลค่าเพิ่มของผลผลิตภายในประเทศที่ตกเป็นของคนในท้องถิ่น ซึ่งประมาณได้ว่าเป็นการช่วยให้เกิดรายได้ประชาชาติ รายการจ่ายต่าง ๆ ของธุรกิจนั้น จะประเมินจากรายการค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินการในรอบหนึ่งที่มีการดำเนินกิจการของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริมนั้น เกี่ยวข้องอยู่กับรายการจ่ายหลาย ๆ ชนิดด้วยกัน รายการเหล่านี้แต่ละรายการประกอบด้วย¹

¹Somsak Tambunlertchai, Japanese and American Investments in Thailand's manufacturing Industries. (Tokyo, Institute of Developing Economies, 1977) pp. 76-80.

ตารางที่ 54

การถ่ายทอดความรู้ทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ของผู้บริหารหรือช่างเทคนิคชาวญี่ปุ่นในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทย

ประเภทอุตสาหกรรม	ถ่ายทอด เต็มที่		ถ่ายทอด เฉพาะส่วน		ถ่ายทอด ที่ไม่สำคัญ		ไม่เต็มใจ ถ่ายทอด		รวม	%
		%		%		%		%		
ผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์จากการเกษตร	4	44	4	44	-	-	1	12	9	100
แร่ โลหะ และเซรามิกส์	3	25	9	75	-	-	-	-	12	100
เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	7	50	7	50	-	-	-	-	14	100
เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า	9	53	8	47	-	-	-	-	17	100
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	3	30	7	70	-	-	-	-	10	100
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	8	53	6	40	-	-	1	7	15	100
รวม (Σx)	34	44	41	53	0	0	2	3	77	100
\bar{x}	5.67		6.83		0		0.33			
$(\Sigma x)^2/n$	192.667		280.167		0		0.667			

$$\Sigma(\Sigma x) = 77, N = 24, n = 6, C = \frac{(77)^2}{24} = 247.042$$

ตารางที่ 55

ประโยชน์ในค่านต่าง ๆ ที่คนไทยได้รับจากการร่วมทุนกับชาวญี่ปุ่นในทัศนะของผู้บริหารชาวไทย

ประโยชน์ที่ได้รับค่านต่าง ๆ	มากที่สุด	%	พอประมาณ	%	น้อย	%	ไม่ได้รับเลย	%	รวม	%
ความรู้ทางเทคนิคการผลิต	27	51	24	45	1	2	1	2	53	100
ความรู้ทางด้านการตลาด	5	11	23	51	9	20	8	18	45	100
ความรู้ทางด้านการบริหารและการจัดการ	9	19	20	43	9	19	9	19	47	100
รวม	41	28	67	46	19	13	18	13	145	100

ตารางที่ 56

ปัญหาเกี่ยวกับการขจัดของเสียที่อาจจะก่อให้เกิดสภาวะแวดล้อมเป็นพิเศษ ของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทย

ประเภทอุตสาหกรรม	ไม่มีปัญหาเรื่องของเสีย		ติดตั้งเครื่องขจัดของเสียแล้ว		กำลังติดตั้งเครื่องจักร		ต้องใช้เวลาเพราะต้นทุนสูง		ไม่ได้ติดตั้งเครื่องจักร		รวม	%
		%		%		%		%		%		
ผลิตภัณฑ์หรือผลจากการเกษตร	6	67	3	33	-	-	-	-	-	-	9	100
เหมืองแร่ โสหิน และ เซรามิกส์	5	42	7	58	-	-	-	-	-	-	12	100
เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	5	36	9	64	-	-	-	-	-	-	14	100
เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า	7	41	10	59	-	-	-	-	-	-	17	100
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	3	30	7	70	-	-	-	-	-	-	10	100
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	6	40	9	60	-	-	-	-	-	-	15	100
รวม	32	42	45	58	-	-	-	-	-	-	77	100

ตารางที่ 57

รายการรายจ่ายภายในประเทศและต่างประเทศ
 จำแนกตามรายการของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม

รายการ	รายจ่ายภายใน ประเทศ (พันบาท)	รายจ่าย ต่างประเทศ (พันบาท)	รวม	รายจ่ายต่างประเทศ ต่อรายจ่ายรวม (%)
P ₁ วัตถุดิบ	1,630,582	3,566,759	5,197,341	68.63
P ₂ เงินเดือนและค่าจ้าง	477,348	103,885	581,233	17.87
P ₃ โบนัส	58,291	12,848	71,139	18.06
P ₄ ดอกเบี้ยจ่าย	379,649	112,101	491,750	22.80
P ₅ ค่าเช่า	11,117	-	11,117	-
P ₆ ค่าโฆษณาและส่งเสริม	75,770	-	75,770	-
P ₇ ค่าสิทธิบัตร การจัดการ	-	127,174	127,174	-
P ₈ ภาษีการค้า	697,875	-	697,875	-
P ₉ ค่าเช่าเพลิง	457,893	-	457,893	-
P ₁₀ ค่าเสื่อมราคา	124,896	403,205	528,101	76.35
P ₁₁ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	929,125	-	929,125	-
P ₁₂ ภาษีเงินได้	115,442	-	115,442	-
P ₁₃ กำไร (สุทธิ)	113,501	155,787	269,288	57.85
รวม	5,071,489	4,481,759	9,553,248	46.91

ที่มา : คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

P_1	=	วัตถุดิบ
P_2	=	เงินเดือนและค่าจ้าง
P_3	=	โบนัส
P_4	=	คอกเบี้ยจ่าย
P_5	=	ค่าเช่า
P_6	=	ค่าโฆษณาและค่าส่ง เสริมการขาย
P_7	=	ค่าสิทธิบัตรและการจัดการ
P_8	=	ภาษีการค้า
P_9	=	ค่าสาธารณูปโภคและเชื้อเพลิง
P_{10}	=	ค่าเสื่อมราคา
P_{11}	=	เบ็ดเตล็ด
P_{12}	=	ภาษีเงินได้
P_{13}	=	กำไร

มูลค่าเพิ่มที่จากการประกอบการผลิต ของบริษัทรวมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการ ส่งเสริม นั้น อาจคำนวณได้จากการรวมรายการรายจ่ายต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นแบบ ของการพิจารณามูลค่าเพิ่มของบัญชีรายได้ประชาชาติ ซึ่งประกอบด้วยเงินเดือนและ ค่าจ้าง (P_2) โบนัส (P_3) คอกเบี้ย (P_4) ค่าเช่า (P_5) ภาษี (P_8, P_{12}) และกำไรสุทธิ (P_{13}) ดังสมการต่อไปนี้

$$D_{vt} = Pd_2 + Pd_3 + Pd_4 + Pd_5 + Pd_8 + Pd_{12} + Pd_{13} \dots (1)$$

$$V_{vt} = D_{vt} + Pf_2 + Pf_3 + Pf_4 + Pf \dots (2)$$

$$F_{vt} = Pf_1 + Pf_2 + Pf_3 + Pf_4 + Pf_7 + Pf_{10} + Pf_{13} \dots (3)$$

$$V = \sum_{i=1}^n Pf_i + \sum_{i=1}^n Pd_i = F + D \dots (4)$$

โดย

Dvt	หมายถึง	มูลค่าเพิ่มภายในประเทศ
vt	หมายถึง	มูลค่าเพิ่มทั้งหมด
v	หมายถึง	ผลผลิตทั้งหมด
Ft	หมายถึง	รายจ่ายที่เป็นเงินตราต่างประเทศทั้งหมด
Pf _i	หมายถึง	รายจ่ายต่างประเทศแต่ละรายการ
Pd _i	หมายถึง	รายจ่ายในประเทศแต่ละรายการ
P _i	หมายถึง	รายการรายจ่ายต่าง ๆ แต่ละรายการ

วิธีการคำนวณ

นำตัวเลขจากตารางที่ 57 แทนค่าในสมการที่ (1), (2), (3) และ (4)

$$\begin{aligned} \therefore Dvt &= 1,853 \text{ ล้านบาท} \\ vt &= 2,237 \text{ ล้านบาท} \\ Ft &= 4,482 \text{ ล้านบาท} \\ v &= 9,553 \text{ ล้านบาท} \end{aligned}$$

ยอดรวมของมูลค่าเพิ่มทั้งหมด (vt) จากบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม มีจำนวนเท่ากับ 2,237 ล้านบาท และมูลค่าเพิ่มภายในประเทศที่จ่ายให้คนไทย และรัฐบาลไทย (Dvt) เป็นจำนวนทั้งสิ้น 1,853 ล้านบาท ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่น่าสนใจสามารถแสดงได้ดังนี้

อัตราส่วนร้อยละของมูลค่าเพิ่มภายในประเทศต่อมูลค่าเพิ่มทั้งหมด

$$\frac{Dvt}{vt} \times 100 = 82.83$$

อัตราส่วนร้อยละของมูลค่าเพิ่มภายในประเทศต่อผลผลิตทั้งหมด

$$\frac{Dvt}{v} \times 100 = 19.40$$

อัตราส่วนร้อยละของมูลค่าเพิ่มภายในประเทศต่อรายจ่ายต่างประเทศ

$$\frac{Dvt}{Ft} \times 100 = 41.34$$

เมื่อพิจารณามูลค่าเพิ่มที่เพิ่มขึ้นโดยปัจจัยภายในประเทศ (Domestic Factors) คิดเป็นร้อยละ 82.83 ของมูลค่าเพิ่มทั้งหมด และสำหรับมูลค่าผลผลิตภายในประเทศทั้งหมด จะมีมูลค่าเพิ่มเป็นร้อยละ 19.40 ของผลผลิตทั้งหมด แสดงว่าบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริม ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มภายในประเทศมากพอสมควร เมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตทั้งหมด

นอกจากนี้วิธีการที่จะช่วยลดในการก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มอีกวิธีหนึ่ง โดยการเปรียบเทียบกับทรัพยากรและเงินตราจากต่างประเทศ ซึ่งจัดว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่าและหายาก สมควรที่จะใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์วิธีนี้ เพื่อที่จะดูว่าบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยได้ใช้ทรัพยากรดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพเพียงไร¹

ในการวิเคราะห์ดังกล่าวจะใช้อัตราส่วนระหว่างมูลค่าเพิ่มภายในประเทศเปรียบเทียบกับรายจ่ายต่างประเทศทั้งหมด ซึ่งถ้าอัตราส่วนที่วิเคราะห์ออกมาได้สูงกว่า 100 จะเป็นเครื่องแสดงว่ากิจการดังกล่าวทำให้เกิดผลเพิ่มสุทธิแก่รายได้ประชาชาติ คือจากทรัพยากรหายากที่เสียไปนั้น ได้มูลค่าเพิ่มตอบแทนมากกว่ามูลค่าทรัพยากรหายากที่เสียไป ถ้าอัตราส่วนที่คำนวณได้ต่ำกว่า 100 ก็แสดงว่า กิจการนั้นทำให้เศรษฐกิจของประเทศผู้รับการลงทุนต้องเป็นฝ่ายสูญเสียสุทธิ

จากผลการคำนวณโดยใช้อัตราส่วนร้อยละของมูลค่าเพิ่มภายในประเทศต่อรายจ่ายต่างประเทศ ($\frac{Dvt}{Ft} \times 100$) ได้เท่ากับ 41.34 แสดงว่าบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับ

¹ อุกม เกิดพิบูลย์, การลงทุนต่างประเทศในไทย (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงกมล, 2518), หน้า 143.

การส่งเสริม มีอัตราส่วนระหว่างมูลค่าเพิ่มสุทธิภายในประเทศต่อรายจ่ายต่างประเทศ ในอัตรากว่า 100 ทั้งนี้ ถึงแม้ว่ากิจการของญี่ปุ่นดังกล่าวจะทำให้มูลค่าเพิ่มที่เพิ่มขึ้น โดยมีจายภายในประเทศสูง เนื่องจากไม่ได้นำเอารายจ่ายที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ที่สำคัญ เช่น การซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นจำนวนมาก ตลอดจนค่าสิทธิบัตร และการจัดการที่ต่องจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศออกไปมาใช้ในการคำนวณควย (ดูสมการที่ 2) การที่รายใดส่วนหนึ่งจะต้องจ่ายไปเป็นเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนมาก แสดงว่าการลงทุนของญี่ปุ่นในประเทศไทยในระยะต้น ๆ ทำให้เศรษฐกิจของประเทศเป็นฝ่ายสูญเสียสุทธิ และผลทางเศรษฐกิจในระยะสั้นก่อให้เกิดผลเพิ่มสุทธิแก่ รายได้ประชาชาติน้อย ทั้งนี้เนื่องจากในระยะแรก ๆ อุตสาหกรรมต่าง ๆ ของญี่ปุ่น ยังผลิตสินค้าได้ไม่เต็มกำลังความสามารถที่มีอยู่ และต้องสั่งซื้อวัตถุดิบ เครื่องจักร ตลอดจนอุปกรณ์การผลิตต่าง ๆ จากต่างประเทศเข้ามาเป็นจำนวนมาก ในระยะยาว ถ้าอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นในประเทศไทยใช้วัตถุดิบภายในประเทศ ตลอดจนอุปกรณ์การผลิต เครื่องจักร และอะไหล่ที่ผลิตภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น และผลิตสินค้าเต็ม กำลังความสามารถที่มีอยู่ โดยที่ประเทศไทยได้รับผลประโยชน์จากการเรียนรู้เทคโนโลยี อย่างเต็มที่แล้ว กิจการเหล่านี้ก็จะก่อให้เกิดผลเพิ่มสุทธิแก่รายได้ประชาชาติของประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมที่มูลค่าเพิ่มภายในประเทศมาก ได้แก่ อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศ ตลอดจนเครื่องจักรอะไหล่ต่าง ๆ ที่ผลิตได้ ภายในประเทศ จะใหญ่ในการก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มสุทธิมากกว่า¹

แผนงานในอนาคตของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทย ที่ได้รับการส่งเสริม

จากสภาวะเศรษฐกิจ ตลอดจนภาวะการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศไทยในปัจจุบัน อาจจะมีผลกระทบต่อโครงการในอนาคตของอุตสาหกรรมต่าง ๆ ได้

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 150 - 151.

ตารางที่ 58 แสดงให้เห็นว่าบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริมส่วนมากมีโครงการที่จะขยายการผลิตและการลงทุนออกไป คือมีจำนวนถึง 46 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 61 ของทั้งหมด ไม่มีบริษัทใดที่มีโครงการจะลดขนาดการผลิตลง ส่วนบริษัทที่ระงับโครงการขยายการผลิตและการลงทุนออกไป โดยจะยังคงดำเนินงานและการผลิตเท่ากับปัจจุบันต่อไปมีจำนวน 30 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 39 ของทั้งหมด เมื่อพิจารณาแต่ละอุตสาหกรรมแล้วปรากฏว่า มีอุตสาหกรรมแร่ โลหะ และเซรามิกส์ กับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่มีโครงการดำเนินงานเท่ากับปัจจุบันต่อไป มากกว่าจะขยายการผลิตการลงทุนออกไปอีก นอกนั้นทุกอุตสาหกรรมล้วนมีโครงการที่จะขยายการผลิตออกไป มีจำนวนมากกว่าที่จะดำเนินงานเท่ากับปัจจุบันต่อไปทั้งสิ้น เปรียบเทียบกับโครงการในอนาคตของบริษัทญี่ปุ่นทั่ว ๆ ไปในประเทศไทย (ตารางที่ 25) บริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริมมีโครงการที่จะขยายการผลิตออกไปมีจำนวนสูงกว่า ทั้งนี้ ส่วนมากให้เหตุผลว่าการไม่ขยายการผลิตหรือการลงทุนออกไป ในขณะที่เกี่ยวกับที่คู่แข่งขยายงานออกไป ก็เท่ากับเป็นการลดขนาดการดำเนินงานของบริษัทลงนั่นเอง

ตารางที่ 59 เป็นตัวเลขที่แสดงถึงผลกระทบต่อการลงทุนของชาวญี่ปุ่นที่จะมาลงทุนในปัจจุบัน อันเนื่องมาจากสภาวะการเมืองระหว่างประเทศในภูมิภาคอินโดจีน ในทัศนะของผู้บริหารชาวไทยที่ไ้ร่วมงานกับชาวญี่ปุ่นมาเป็นเวลานาน ส่วนมากมีความเห็นว่ากระทบกระเทือนบ้างแต่ไม่มากนัก มีจำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 56 ของทั้งหมด ที่มีความเห็นว่าไม่มีผลกระทบต่อการลงทุนเลย มีจำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 34 ของทั้งหมด และที่ตอบว่ามีผลกระทบต่อการลงทุนของญี่ปุ่นมากมีเพียง 8 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 10 ของทั้งหมด ทั้งนี้ผู้บริหารชาวไทยส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ผู้ลงทุนชาวญี่ปุ่นยินดีที่จะมาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอีก ถ้าหากว่าลดอุปสรรคจากการลงทุนคู่กับความเสี่ยง และรัฐบาลภายในประเทศสามารถเอื้ออำนวยความสะดวก และให้ผลประโยชน์ตอบแทนอย่างพอเพียง สิ่งที่ผู้บริหารชาวไทยให้ความเห็นว่า มีผลกระทบต่อการลงทุนของชาวญี่ปุ่นมาก ได้แก่ ความไม่มั่นใจในเสถียรภาพของการเมือง และรัฐบาลภายใน-

ประเทศ ซึ่งไม่เชื่ออำนาจตอบรพยาภาศการลงทุน ซึ่ง เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การลงทุนของญี่ปุ่นและชาวต่างประเทศอื่น ๆ มากกว่า

และจากตารางที่ 60 ก็เช่นเดียวกัน คือ ถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงทาง การเมืองระหว่างประเทศในภูมิภาคอินโดจีน การลงทุนของญี่ปุ่นในกิจการที่ได้รับ การส่งเสริม ไม่มีผลกระทบต่อมากนัก กล่าวคือ ผู้ลงทุนชาวญี่ปุ่นส่วนมากไม่มี ความคิดที่จะถอนการลงทุนออกไป มีจำนวน 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 57 ของทั้งหมด ที่รอสถานการณ์จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 24 ของทั้งหมด และที่มีความคิดที่ จะถอนการลงทุนออกไปมีเพียง 1 รายในอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี เท่านั้น ซึ่งใกล้เคียงกับผลการสำรวจของหอการค้าญี่ปุ่นในประเทศไทย (ตารางที่ 25) ซึ่งมี ผู้ลงทุนชาวญี่ปุ่นที่มีความคิดที่จะถอนการลงทุนออกไป 2 ราย จากผู้ให้คำตอบทั้งสิ้น 108 ราย ซึ่งส่วนมากให้เหตุผลว่า เมื่อได้ลงทุนแล้วก็ไม่ได้คิดที่จะถอนการลงทุนออกไป จนกว่าสถานการณ์จะ เปลี่ยนแปลง

ความเห็นต่อผู้ร่วมทุนชาวญี่ปุ่นของผู้ร่วมทุนชาวไทย

จากความเห็นของผู้บริหารชาวไทย เกี่ยวกับถ้ามีโครงการใหม่จะร่วมลงทุน กับชาวญี่ปุ่นต่อไปอีกหรือไม่นั้น จากตารางที่ 61 ปรากฏว่าผู้ร่วมทุนชาวไทยจะร่วมลงทุน กับชาวญี่ปุ่นอีกมีจำนวน 65 ราย คิดเป็นร้อยละ 84 ของทั้งหมด ไม่ร่วมลงทุนอีกมี จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 5 ของทั้งหมด โดยมีเหตุผลเกี่ยวกับผู้ร่วมทุนชาวญี่ปุ่น ต่างกันดังนี้

ก. เหตุผลที่จะร่วมลงทุนกับชาวญี่ปุ่นอีก

1. การที่ได้ร่วมลงทุนกันมาแล้ว ย่อมจะร่วมลงทุนต่อไปอีก โดยการ ยึดหลักผลประโยชน์ร่วมกัน

ตารางที่ 58

โครงการในภาคของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยที่ได้รับการส่งเสริมในภาวะเศรษฐกิจการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศ
ในปัจจุบัน

ประเภทอุตสาหกรรม	มีโครงการขยาย		ดำเนินงานเท่ากับ		จะลดอัตรา		รวม	%
	การผลิตและการลงทุน	%	ปัจจุบันต่อไป	%	การผลิตลง	%		
ผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลจากการเกษตร	6	67	3	33	-	-	9	100
แร่ โลหะ และ เซรามิกส์	4	36	7	64	-	-	11	100
เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	10	71	4	29	-	-	14	100
เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า	12	71	5	29	-	-	17	100
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	4	40	6	60	-	-	10	100
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	10	67	5	33	-	-	15	100
รวม	46	61	30	39	-	-	76	100

ตารางที่ 59

ผลกระทบต่อการลงทุนของผู้มีอันเนื่องมาจากภาวะการเมืองระหว่างประเทศในภูมิภาคนี้ในความเห็นของผู้บริหารชาวไทย

ประเภทอุตสาหกรรม	กระทบกระเทือน การลงทุนมาก		กระทบกระเทือน บ้างแต่ไม่มากนัก		ไม่กระทบ- กระเทือนเลย		รวม	%
		%		%		%		
ผลิตภัณฑ์หรือผลจากการเกษตร แร่ โลหะ และเซรามิกส์	4	44	5	56	-	-	9	100
เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	-	-	6	50	6	50	12	100
เครื่องมือกลและเครื่องไฟฟ้า	-	-	9	64	5	36	14	100
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	-	-	9	53	8	47	17	100
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	1	10	6	60	3	30	10	100
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	3	20	8	53	4	27	15	100
รวม	8	10	43	56	26	34	77	100

ตารางที่ 60

ความคิดที่จะถอนการลงทุนออกไปของผู้ร่วมทุนชาวญี่ปุ่น อันเนื่องมาจากสถานการณ์การเมืองในอินโดจีน

ประเภทอุตสาหกรรม	มีความคิดที่จะถอน	%	รอสถานการณ์	%	ไม่ถอน	%	รวม	%
ผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลจากการเกษตร แร่ โลหะ และเซรามิกส์	—	—	3	38	5	62	8	100
เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	—	—	—	—	12	100	12	100
เครื่องมือกลและผลิตภัณฑ์เคมี	1	7	4	29	9	64	14	100
เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า	—	—	3	18	14	82	17	100
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	—	—	4	40	6	60	10	100
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	—	—	4	27	11	73	15	100
รวม	1	1	18	24	57	75	76	100

ตารางที่ 61

ความเห็นของผู้บริหารชาวไทยในการที่จะร่วมทุนกับผู้ลงทุนชาวญี่ปุ่นในโครงการใหม่

ประเภทอุตสาหกรรม	ไม่ตอบคำถาม	%	จะร่วมลงทุนอีก	%	ไม่ร่วมลงทุนอีก	%	รวม	%
ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการเกษตร	1	11	7	78	1	11	9	100
แร่ โลหะ และเซรามิกส์	-	-	12	100	-	-	12	100
เคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เคมี	3	21	11	79	-	-	14	100
เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า	2	12	15	88	-	-	17	100
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	1	10	8	80	1	10	10	100
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอื่น ๆ	1	7	12	80	2	13	15	100
รวม	8	11	65	84	4	5	77	100

2. การลงทุนในประเทศไทย ยังต้องอาศัยเงินทุนเทคนิคการผลิต และเครื่องจักรจากประเทศญี่ปุ่น

3. เนื่องจากญี่ปุ่น ได้เปรียบดุลการค้ากับประเทศไทยมาก การร่วมทุนกับญี่ปุ่นในประเทศไทย จึงอาจจะทดแทนการนำสินค้าเข้าและอาจจะทำการส่งสินค้าออกไปยังประเทศญี่ปุ่นได้มากขึ้น

4. เพื่อผลประโยชน์ในด้านการตลาด ทราบเท่าที่การตลาดต่างประเทศ รัฐบาลยังไม่มีความนโยบายที่จะดำเนินการสนับสนุนช่วยเหลือเอกชนได้อย่างเพียงพอ

5. นอกจากชาวญี่ปุ่นจะมีชายการค้าติดต่อทั่วโลกแล้ว ชาวญี่ปุ่นยังเป็นผู้ที่มีความพยายามที่จะขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ และถ้าชาวญี่ปุ่นได้ลงทุนหรือทำโครงการอะไรแล้ว จะไม่ยอมเลิกกิจการโดยง่าย ถึงแม้จะขาดทุน ก็พยายามที่จะเปลี่ยนโครงการไปทำอย่างอื่น หรือทำการเพิ่มทุนโดยจะพยายามรักษาชื่อเสียงในด้านการไม่ยอมล้มเลิกกิจการโดยเด็ดขาด

6. การลงทุนในอุตสาหกรรมที่ต้องลงทุนมาก ต้องอาศัยเงินทุนซึ่งจำเป็นต้องมีชาวญี่ปุ่นมาค้ำประกัน และรับรองคุณภาพของสินค้า

7. การลงทุนร่วมกับชาวญี่ปุ่นได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

ข. เหตุผลที่จะไม่ร่วมลงทุนกับชาวญี่ปุ่นอีก

1. มักถูกผูกมัดด้วยเงื่อนไขที่ค่อนข้างเสียเปรียบมาก ดังนั้น ถ้าหากมีโครงการใหม่ที่จะเริ่มลงทุนอีก จะใช้วิธีซื้อสิทธิการผลิตมาดำเนินการเอง

2. ชาวญี่ปุ่นมีความเห็นแก่ตัว มักจะมุ่งหวังผลประโยชน์จากประเทศไทย กลับไปญี่ปุ่นเท่านั้น

3. ชาวญี่ปุ่นส่วนมากมักจะดูถูก หรือไม่ให้เกียรติผู้ร่วมงานชาวไทย

จากการที่มาร่วมลงทุนกับชาวญี่ปุ่นมา ผู้บริหารชาวไทยในบริษัทต่าง ๆ มีความต้องการให้รัฐบาลไทยเพิ่มความช่วยเหลือ หรือสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์

ตอบบริษัท และจะ เป็นการชักจูงให้ชาวต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น
ดังนี้

1. อำนาจความสะดวกในการให้คำปรึกษาการลงทุน มีการประชาสัมพันธ์ให้ชาวต่างประเทศ ทราบถึงภาวะภายในประเทศไทยในทางที่ดี
2. ต้องการให้รัฐ ช่วยจัดระบบอากรขาเข้าให้ดีพอสำหรับการผลิตภายในประเทศ เช่น ลดภาษีอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบให้ต่ำลง และเพิ่มอากรขาเข้าของสินค้าสำเร็จรูปให้สูงขึ้น เพื่อให้ผลผลิตภายในประเทศมีผลตอบแทนมากขึ้น แทนที่จะนำเขาจากต่างประเทศ
3. ต้องการให้รัฐช่วยอำนวยความสะดวกในด้านพิธีศุลกากร เช่น ความรวดเร็วในการนำสินค้าออกจากศุลกากร
4. ปรับปรุงค่านายหน้าให้เป็นธรรมมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน มิให้เสียซ้ำซ้อนมากเกินไป เช่น มาตรการ 76 ทวิ ของประมวลรัษฎากร¹

¹ประมวลรัษฎากร มาตรการ 76 ทวิ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ มีลูกจ้าง หรือผู้ทำการแทน หรือผู้ทำการติดต่อ ในการประกอบกิจการในประเทศไทย ซึ่งเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้หรือผลกำไรในประเทศไทย ให้ถือว่าบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น ประกอบกิจการในประเทศไทย และให้ถือว่าบุคคลผู้เป็นลูกจ้าง หรือผู้ทำการแทน หรือผู้ทำการติดต่อเช่นว่านั้น ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล เป็นตัวแทนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศและให้บุคคลนั้นมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษีตามบทบัญญัติในส่วนนี้ เฉพาะที่เกี่ยวกับเงินได้หรือผลกำไรที่กล่าวแล้ว

ในกรณีดังกล่าวในวรรคแรก ถ้าบุคคลผู้มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษี ไม่สามารถจะคำนวณกำไรสุทธิ เพื่อเสียภาษีตามบทบัญญัติในส่วนนี้ได้ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการประเมินภาษีตามมาตรา 71 (1) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีการประเมินตามความในมาตรานี้ จะอุทธรณ์การประเมินก็ได้

5. ต้องการให้รัฐเร่งรัดการพิจารณาในโครงการลงทุนที่ขอส่งเสริม
6. ต้องการให้รัฐปรับปรุงการคมนาคมในยานอุตสาหกรรมให้สะดวกยิ่งขึ้น รวมทั้งการติดต่อขออนุญาตทางคมนาคมอุตสาหกรรมให้รวดเร็วยิ่งขึ้นเร่งรัดความรวดเร็วในการทำงานของราชการ
7. ต้องการให้รัฐจ่ายเงินชดเชยการส่งออกในอัตราเพิ่มขึ้นและรวดเร็ว รวมทั้งการจ่ายเงินส่วนลดค่ากระแสไฟฟ้าที่ได้รับคืนจากการส่งสินค้าออกในอัตราที่น้อยเพิ่มขึ้น
8. ต้องการให้รัฐปรับปรุงหน่วยราชการทุกหน่วย แก้ไขปรับปรุงระเบียบวิธีการทุกขั้นตอนในฝ่ายตอการปฏิบัติ โดยให้คำนึงถึงเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปมาเพื่อติดต่อกับหน่วยราชการนั้น ๆ ทุกหน่วยงานควรพิมพ์ระเบียบ ขั้นตอนในทางปฏิบัติ แจกให้แก่ประชาชนผู้ต้องการจะติดต่อเพื่อลดเวลา และค่าใช้จ่ายในการที่จะออกไปมาหลายครั้ง

ความเห็นของผู้บริหารชาวไทย ในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น-ไทยเกี่ยวกับกฎหมายส่งเสริมการลงทุนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ควรจะแก้ไขในสาระสำคัญประการใดบ้าง จึงจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยมากที่สุด มีดังต่อไปนี้

1. ควรส่งเสริมกิจการ ซึ่งสามารถใช้วัตถุดิบภายในประเทศให้มากที่สุด
2. กฎหมายส่งเสริมการลงทุนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคืออยู่แล้ว แต่ควรให้ผลประโยชน์แก่ผู้ลงทุนต่างประเทศให้มากขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันอัตราการแข่งขันที่สูงกว่าเดิมมาก
3. ควรแก้ไขภาษีขาเข้า ในค่านาฬิกาสำเร็จรูปและวัตถุดิบ ทั้งนี้เพราะปัจจุบันภาษีของวัตถุดิบแพงกว่าสินค้าสำเร็จรูป
4. การขยายกิจการทุกครั้ง ควรลดอัตราส่วนฝ่ายญี่ปุ่นลง และตำแหน่งที่สำคัญ ควรกำหนดควาตงเผือกให้แก่คนไทย

5. ปรับปรุงให้เกิดความคล่องตัว ในการปฏิบัติงานยิ่ง ๆ ขึ้น
6. ในการยกเว้นภาษีเงินได้ หรือภาษีอื่นใดอันเป็นสิทธิประโยชน์ที่ให้แก่ผู้ได้รับการส่งเสริมในระยะแรก ๆ นั้น ไม่ควรให้สิทธิขงดเว้นในการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร ทั้งนี้ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว อาจจะมีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางภาษีอากรบางอย่างได้

การดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีขั้นตอน หรืออุปสรรคใดบ้างที่สมควรแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ในความเห็นของผู้บริหารชาวไทยมีดังนี้คือ

1. ส่วนมากมีความเห็นว่า การดำเนินงานยังล่าช้า พิธีการมากควรลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวมากขึ้น ความรวดเร็วในการทำงานควรมีมากกว่านี้
2. คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ควรให้ความสำคัญแก่อุตสาหกรรมขนาดเล็กมากขึ้น
3. คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ควรให้ข้อมูล และความรู้แก่ผู้ลงทุนแพร่หลายยิ่งขึ้น
4. คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ควรติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด และช่วยเหลืออย่างรวดเร็วเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ไม่ควรรอจนผู้ที่ได้รับการส่งเสริมอยู่ในขั้นวิกฤติ แก้ไขให้ทันเวลาที่และให้เป็นไปตามนโยบายที่วางไว้แล้ว
5. ขอให้มีการนิยามที่แน่นอนและเป็นธรรม ในด้านการคุ้มครองอุตสาหกรรมสิ่งทอภายในประเทศ